

گنج باستان

قلعه کنگلو

موقعیت قلعه

معماری قلعه

سیستم آبرسانی

سفالهای قلعه

قدمت قلعه

درختها

بوته گز

درخت سرو

درخت داغداغان

درخت آزاد

درخت چنار

درخت نارون و سنجد

درخت موزی

لایه شناسی خاک

ترتیب چیدمان خاک جهت مخفی سازی دفینه

سفال شکسته و سنگ

رس

خاک پخته

سنگ چین

آجر

زغال

آهک

ساروج

فهرست

آثار

1-نعل اسب

2-سنگ کاسه

3-سنگ پهن و تختی

4-قلعه: چاه، حوض، تل

5-عقاب

6-مار

7-صورت

8-شتر سنگ

9-خرگوش

10-غارها

11-شمشیر و فلش

12-سنگ آسیاب

13-حفره و هواکش

14-دو شاخه سنگ

15-آبشار

16-شمع سوز

17-تیر یا مرد کماندار

18-سنگ گاو

19-سنگ عروس

20- امامزاده ها

علائم

1-کوزه

2-سنگ فلش دار

3-سنگ مثلثی

4-سنگ کاسه سوراخ دار

5-چشم ها در حیوانات و انسانها

نسخه ها

نسخه شجر ایستاده

نسخه شجر خوابیده

کتیبه میخی

نسخه های سنگی با اشکال

تله ها

تله سنگ

تله تیر

تله گیوتین

تله چاه پر از نیزه

تله الاکلنگ

تله سنگ در دالان

پی سی بی چند نوع از فلزیاب ها

preview001

MZ6466

مدار فلزیاب ساده با آی سی 555

مدار فلزیاب ساده با ترانزیستور

مدار فلزیاب ساده با ترانزیستور 2

ماینر

نرم افزار دستگاه های تصویری

Visualizer3D_Demo

مقدمه

این مجموعه توضیحات جمع آوری شده به دلیل درخواستهای فراوان بعضی دوستان بوده است. از آنجایی که سوالات زیادی در مورد دفینه و اماکن باستانی در کشور عزیزمان برای افراد پیش می آمد تصمیم گرفتم اطلاعات به دست آورده خود را از کتابهای نایاب و کارشناسان باستان شناسی به صورت مجموعه در آورم تا موجب تسهیل دسترسی علاقمندان به آن شود. این مجموعه شامل توضیحاتی در خصوص بعضی آثار و علائم در ایران می باشد. البته که با در دست داشتن این مجموعه نمیتوان به همه اطلاعات در این زمینه دسترسی داشت ولی تا حدودی سعی شده در مورد مهمترین و بیشترین

آثار موجود در ایران توضیح داده شود. سعی شده است که با عکسهای مستند گرفته شده از بعضی مکانها مخاطب منظور نویسنده را راحتتر درک کند. امیدوارم که این مجموعه مورد توجه همه علاقمندان به تاریخ باشکوه ایران قرار بگیرد.

گنج باستان

آثار

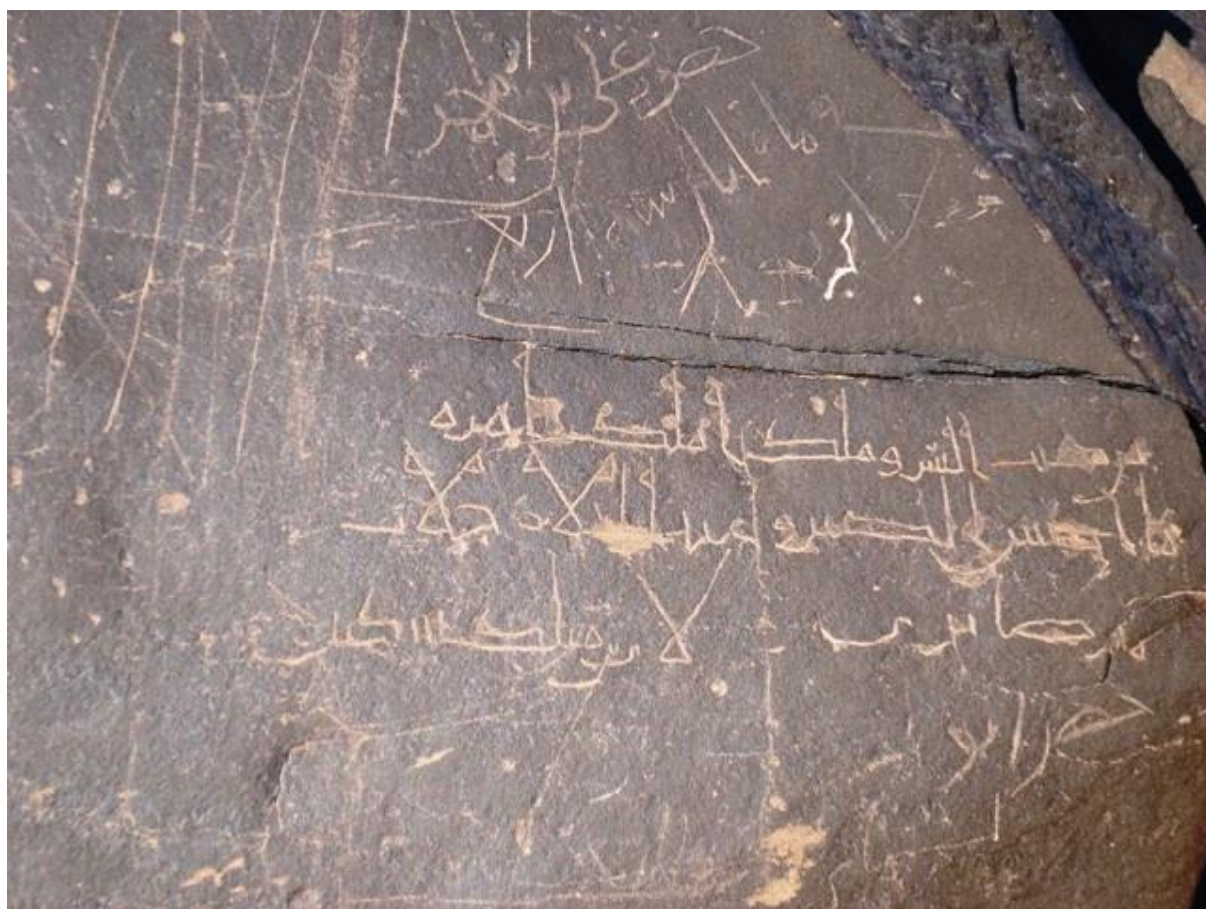
1- آثار نعل اسب: هر کجا که این آثار وجود دارد نشان تل خاکی است . که بستگی به کمانگی نعل اسب دارد . هر چه کمانگی بیشتر باشد . عمق بار بیشتر است و معمولاً نعل اسب همراه با چند آثار دیگر است که همه یک منظور را می‌رسانند. و جهت را نشان می‌دهند و اگر تعداد نعل ها بیشتر باشد ، فاصله کار بیشتر می‌شود . جایی که از نعل استفاده می‌شود . معمولاً تله ندارد ولی متر از بار اصلی بین 6 تا 8 متر است و سر بار آن در 2 الی 3.5 متری قرار دارد که سر بار معمولاً خمره ای کوچک است و نشان بار اصلی در وسط تل است . در بیشتر مواقع سر بار زیر خود سنگی قرار دارد که نعل روی آن حکاکی شده است ولی ممکن است گاهی اوقات اینگونه نباشد و باید سنگی به صورت ایستاده در کنار همان سنگ باشه نعل بر روی آن حکاکی شده است . وقتی غروب آفتاب به این سنگ ایستاده برخورد می‌کند باید جایی را که سایه سنگ به روی زمین تیغه میکند را حفر کرد .

2- سنگ کاسه : معمولاً در قدیم هر کجا که قبرستانی بود سنگی صاف در آن محل گذاشته میشد که از جنس سنگ رودخانه ای بود . این سنگ بزرگ و پهن بود و به آن سنگ مرده شور هم می گفتند در آن زمان جسد مرده ها را بر روی همان سنگ شستشو می دادند . در اکثر دهکده ها در گذشته ارباب یا خانی بود که پس از مرگ در همان قبرستان در قسمتی بالاتر از قبرهای دیگر دفن می شد و قبر او را به صورت تلی کوچک می ساختند ولی طوری درست میکردند که زیاد مشخص نباشد و برای او از نماد کاسه روی سنگ مرده شور حکاکی می کردند و بخشی از اموال آن شخص را در کنار جسد او به همراه دو کوزه آب و غذا دفن می کردند البته اگر شخص به همراه خانواده فوت می شد به صورت دسته جمعی در کنار هم دفن می شدند و به نماد سنگ کاسه می افزودند و به ازای هر یک نفر یک سنگ کاسه وجود داشت و فاصله سنگ مردشور تا قبر آن شخص از 7 متر تجاوز نمیکرد اموال او را هم در مترائ 2 متری ، 60 سانتی متر زیر جسد یا 60 سانت سانت زیر پا در زیر سنگی مدفون میکردند . چون در آن زمان دزدان و غارتگران زیاد بودن و قبر ها میشکافتند و به آن دست برد می زدند برای گمراه کردن آنها بخشی از اشیاء را در کنار خود جسد میگذاشتند تا شخصی که قبر را میشکافت فکر کند که کل بار همین است و به همان بسنده کند . بعضی از سنگ کاسه ها هستند که در کنارشان کاسه های بسیار ریزی به صورت نقطه حکاکی شده است که منظور از این نقطه ها در کنار

کاسه فاصله قبر تا کاسه را نشان میدهد و چیزی شبیح به کروکی منطقه ای است که قبر در آن قرار دارد . گودی هر نقطه نشان دهنده عمق بار است ، هر یک سانتیمتر یک گز یا یک متر به سمت پایین است .

3- **آثار سنگ پهن و تختی** : که کنار آن چشمه و در روبروی آن سنگی دیگر قرار دارد که با رنگ سیاه مشخص شده است و معمولا آب چشمه از آنجا بیرون میزنه و در چند متر آن طرف تر دوباره به زمین فرو میرود . این نوع آثار معمولا نماد خاصی ندارند که بتوان آنها را تشخیص داد و در نسخه ها قید می شود . بار این نوع آثارها در زیر سنگ پهن در مترهاژ یک متری قرار دارد که دقیقا سنگ سیاه روبروی آن قرار میگیرد . دفینه موجود در این سنگها طلای ناب است .

4- آثار قلعه ها : چاه – حوض – تل

باری که معمولا در قلعه ها وجود دارد در چند قسمت است که 1- چاه : در گذشته یک سری از این بارها را در چاه پنهان میکردند به این روش که در زیر چاه مسیری را حفر میکردند و بعد از آن فضایی را در زیر زمین به صورت اتاقک درست می کردند که در مسیر راه تله میکانیکی کار می گذاشتند ، دفینه را در اتاق جاسازی میکردند و در اتاقک را با سنگی گرد مهر و موم میکردند و درب راه ورودی را که کف چاه می شد را با ساروج مسدود میکردند و برای علامت گذاری زنجیری را داخل چاه آویزان میکردند .

حوض : معمولا در قلعه ها حوضی را درست میکردند که از جنس ساروج بود و برای اینکه کسی به آن شک نکند در داخل آن آب ریخته و ماهی پرورش می دادند . عمق موجود در این حوض ها بین 3 الی 4 متر است . بار موجود در زیر این حوض ها معمولا مجسمه تندیس حیوانات است که از طلا و نقره ساخته شده است .

تل هل : این تل ها معمولا در بیرون از قلعه در شیبی به سمت دره قرار دارند متراژ کار در این تل ها زیاد است و عمق موجود در زیر این تل ها حتی به 30 متر هم می رسد البته اگر بخواهید از خود تل شروع به کار کنید . ولی در اصل مسیر اصلی دسترسی به دفینه در شیب و دو پله بالاتر از رودخانه ای است که در شیب قرار دارد و با سنگ بزرگی در آن مسدود گشته است . در مسیر مسدود شده معمولا دو تله وجود دارد .

5- آثار عقاب: عقاب به چند گونه است اگر سنگ عقابی را پیدا کردید که در حال پرواز است و طعمه ای را در چنگال دارد در این مورد دفینه در زیر خود همان عقاب است. ولی اگر عقاب به صورت سنگی ثابت در یک جا نشسته و به روبرو خیره شده است باید در روبروی آن به دنبال غاری مهر و موم شده باشید که دفینه موجود در غار معمولاً به صورت تلی در وسط غار است و در زیر این تل چاهی مسدود شده وجود دارد. کف چاه با ساروج مهر و موم شده است و دفینه در زیر چاه قرار دارد. اکثراً در خود چاه نمادی به صورت انسان حکاکی میکنند که راه دسترسی به دفینه را نشان می دهد و در مواقعی هم وقتی وارد غار میشوید در روبروی همان و در دیواره به صورت مهر و موم شده قرار دارد و دفینه در پشت دیوار قرار دارد.

6- آثار مار: سنگ نگاره های مار معمولاً بر روی سنگهای تخت حکاکی میشوند. در قدیم مار نشان قدرت و مقام بود ولی کم کم به علت خطرناک بودن این حیوان به نمادی خطرناک تبدیل گردید. جایی که نشان مار در آن قرار دارد همان نشان خطر و هم خود مار مسیر را نشان میدهد. نماد مار بیشتر در زمان اسلامی استفاده میشد و نشان تلمس هم بود. جایی که سنگ نگاره مار وجود دارد باید مسیر انحنای شکم او را دنبال کرد تا به جایی مثل یک تورفتگی یا سنگی متفاوت رسید که مسیر اصلی در همان جا است. نماد مار به معنای همان دالان است. دالانی که بسیار پرخطر میباشد و به صورت تله یا تلمس مشخص شده است. اگر داخل دالان شدید و مار را مشاهده کردید و با چوب به آن ضربه زدید و چوب از آن گذشت تلمس است ولی اگر مار زخمی شد تلمس نمی باشد. در قدیم به این موضوع پی بردند که دفینه موجود بعد از گذشت زمان از خود گرما تولید میکند. برای همین چند جفت از مارها را درون این دالان ها می گذاشتند تا در همانجا تکثیر شوند و کسی نتواند به آن جا نفوذ کند و چون مار به گرما علاقه دارد در همانجا به راحتی تکثیر میشد و پس از گذشت سالها باز هم در آنجا پر از مار بود. البته این مارها اگر تلمس نبودند تله به حساب می آمدند و اگر این مارها از بین روند به راحتی به دفینه خواهید رسید. ولی باید دانست که باید سعی شود هیچگاه در درون دالانهایی که دفینه در آن پنهان است آتش روشن نکنید چون در این مدت طلا از خود گازی تولید میکند که وقتی آتش بگیرد باعث انفجار خواهد شد. بعد از کشتن تمام مارها وقتی به ته دالان رسیدید به بن بست بر خواهید خورد که در پشت این دیواره اتاقی قرار دارد. این اتاق مهر و موم است. باری که از نماد مار برای آن استفاده میشود معمولاً جسد پادشاه یا یکی از سردارهای جنگی با تمام اموالش می باشد.

7- آثار صورت: هر جا که چهره نیمرخ یا تمام رخ مشاهده کردید باید نگاه چهره را دنبال کرده و دنبال آثار دوم باشید که معمولاً نماد آثار دوم یا کاسه است یا به صورت بت حیوانات است. خود آثار دوم مکان دیگری را نشان میدهد. البته بستگی به نگاه صورت دارد که آیا هر دو چشم آن باز یا بسته است. اگر نگاه صورت با یک چشم باشد و نشان دوم سنگ کاسه باشد باید دره ای در آنجا وجود داشته باشد که در آن سمت دره باید تلی وجود داشته باشد و دفینه در مرکز تل در متراژ شش متری خواهد بود. ولی اگر نگاه صورت به سمت آثار دوم باشد و آثار دوم به صورت بت حیوانی باشد باید مسیر چشمان حیوان را دنبال کرده و در آن سوی دره یا در روبروی آن دنبال دهانه غار بگردید که دفینه درون آن غار مدفون است. البته بستگی به بت حیوانی دارد که از چه حیوانی استفاده شده و هر حیوان نماد تله یا تلسم خاص خود است.

معمولا باری را که در این مکانها مدفون میکردند در نقطه ای از غار است که دقیقا سقف آن قسمت گنبدی شکل است که در متراژ 8 الی 12 متری است. در بعضی از اینگونه غارها دفینه سرباری در گنبد همانجا به صورت مهر و موم شده قرار دارد. در اکثر مکانها نشان صورت شامل آثارهای بیشتری است که در این موارد به خاطر بزرگ بودن و حجم زیاد دفینه از آثار بیشتری استفاده میکردند تا به راحتی قابل تشخیص نباشند و این آثار اکثرا به صورت معما هستند و حتی ممکن است مجبور به پیدا کردن محل دفینه از طریق محاسبات ریاضی شد.

8- آثار شتر سنگ: به چند دسته تقسیم میشوند شتر ایستاده , شتر نشسته , شتر آبستن , شتر حکاکی شده , شتر کاروان با ساربان .

شتر ایستاده : به این معنی است که باید در پشت مکان ایستادن شتر سنگی تخت وجود داشته باشد و هر کجا که نگاه شتر به آن سمت باشد در جلوی آن باید به صورت کله قند باشد که نوک آن باید حفاری شود در یک الی دو متر اول جسد انسان نمایان می شود . در عمق هفت متری دفینه نمایان می شود . زیاد یا کم بودن دفینه به کوهان شتر بستگی دارد اگر تک کوهان باشد بار کمتر , اگر دو کوهان باشد دفینه ای بیشتر دارد که معمولا بار شتر سنگ ها از یک دیگ الی هفت دیگ می باشد و ممکن است تعدادی مجسمه هم موجود باشد و ابعاد آن معمولا 20 الی 50 سانتی می باشد .

شتر نشسته : در جایی که شتر نشسته است باید یا در زیر شتر به دنبال دفینه باشید یا در مسیر دم آن که معمولاً بیشتر در زیر همان شتر در مترای دو الی چهار متری است .

شتر آبستن : در جایی هم که شتر آبستن است دفینه موجود در داخل همان شکم شتر است که با ساروج مهر و موم شده است جنس ساخت این شتر ها معمولاً از ساروج و سنگ مخلوط است و دلیل نمی شود که حتماً اجزای بدن شتر گردن به بدنش وصل باشد . در بعضی از مکانها اجزای بدن جدا هستند و از پشت وقتی به آن نگاه میکنید شیخ شتر می شود به این علت این کار را انجام میدادند که به راحتی قابل تشخیص نباشد .

شتر حکاکی شده : این شتر نماد دفینه است ولی نه به صورت مستقیم . هر کجا که شتر حکاکی شده مشاهده کردید باید به دنبال آثار دوم باشید که معمولاً در مسیر شیب قرار دارند . آثار دوم نماد آخر کار است و دفینه را نشان می دهد و مترای کار در شتر حکاکی شده بستگی به آثار دوم دارد . اگر عقب بود مسیر در کنار نهر و یا رودخانه امتداد دارد و راه ورود آن نزدیک به تخته سنگ بزرگی است که مسیری بسیار پر خطر خواهد داشت و حداقل دارای چهار تله فیزیکی است . به خاطر حفره ای که در مسیر آن ایجاد می شود مکانی دنج برای مارهای سمی است . اگر این آثار در جنگل ها و مکان رطوبتی پیدا شدند به خاطر رطوبت موجود در هوا و یا رانش جنگلی اکثر این تله ها خود به خود از کار می افتد . و مار های سمی هم در آن وجود ندارند اگر ماری باشد غیر سمی خواهد بود ولی اگر همین آثار در جای خشک باشد تله های آن کاملاً فعال و خطرناک خواهد بود . پس باید بدانید که در این کار آثار دوم اهمیت خاصی دارد و شتر حکاکی شده بیشتر نماد دفینه است و تعداد کوهان ها و اندازه شتر حجم بار را نشان می دهد .

شتر کاروان همراه با ساربان : هر جا که تعداد شتر ها بالا رفت و در جلوی آنها ساربان ایستاده بود به این معنی است که این بار متعلق به بار کاروان است که توسط دزدان در آنجا مدفون شده است در جلوی آن دره وجود دارد باید در کنار آن مسیر مال روی قدیم را پیدا کرد . و مسیر را به سمت دره ادامه داد تا به سنگ بزرگی در کنار دیواره کوه رسید که سخره چسبیده است و در روبروی آن سنگ بزرگ تپه ای به صورت کله قند وجود دارد و باید دقیقاً مسیر کله قند را به سمت پایین به مترای 7 متر کاوش کرد . در بعضی از اوقات در آن سوی دیگر دره تپه کله قندی را می توان یافت .

9- آثار خرگوش : این آثار باید روی تل ها و نوک تپه ها باشد اگر غیر از این بود از مکان خود جابه جا شده است . خرگوش به معنی جهش به سمت جلو است شما باید در بین تپه قبری را پیدا کنید که در جلوی مسیر خرگوش قرار دارد که با سنگ چین و سنگ های پراکنده مشخص شده است باید قبر را به متر از 80 الی 1 متر بکاوید و به جسد برسید و 60 سانتیمتر زیر سر جسد را باید بکاوید تا به خمره ای به صورت خوابیده برسید سر کوزه مسیر دفینه را نشان میدهد .

10 _ آثار غارها : در ایران غارهای زیادی وجود دارد که در حدود 50% آنها مهر و موم هستند و 90 درصد این غارها دارای دفینه می باشد . منظور این است که به علت استفاده غارها به عنوان

پناهگاه و محل زندگی، لوازم و ابزار آلات بسیاری را می‌توان در این غارها یافت که مربوط به دوره‌های مختلف زندگی بشر می‌شوند و دلیل نمی‌شود که دفینه موجود در غارها حتماً طلا باشد. در غارها مفرغ جات و اشیاء سنگی بسیاری می‌توان یافت مانند غار اسپهبد خورشید دو آب که در آن هم اشیاء قدیمی مربوط به عصر حجر و هم اشیاء قیمتی مربوط به دوره ساسانیان در آن یافت می‌شود. پس می‌بینید در غارها تاریخ ادامه یافته و از اعصار و قرون مختلف آثار گوناگون در آنها یافت می‌شود. اکثر غارها پس از گذاشتن دفینه در آنها به خاطر شرایط بسته بودن هواکش‌هایی تعبیه می‌کردند تا گاز موجود از به وجود آمدن دفینه باعث خفگی و انفجار نشود. معمولاً ورودی این هواکش‌ها در جلوی در غار است و هواکش دیگری هم در بیرون قرار دارد.

در غارها از چند نوع تله استفاده می‌شود یکی از انواع تله‌ها که در غارها استفاده می‌شود تله سنگ است. سنگ بزرگی که تراشیده شده و به صورت گرد در آورده و در بالای راه رو قرار می‌گرفت و اهرمی را هم در این مسیر یا در کنار دری که در امتداد این مسیر قرار داشت می‌گذاشتند تا وقتی کسی در مسیر حرکت کرد این اهرم به حرکت در آید و ضامنی که باعث می‌شود سنگ در بالا به صورت ثابت باشد را کنار زده و سنگ از جای خود حرکت کرده و مسیر دالان را که شخص در آن است را ببندد و فرد در آنجا زنده به گور گردد یا این اهرم را در پشت در قرار می‌دادند تا وقتی در

باز شد این اهرم حرکت کند . معمولا مسیر به این صورت بود که درون غار راهی به سمت پایین و ناگهان شیبی به سمت راست قرار داشت که این نوع غارها دارای دفرینه نفیسی هستند این مسیر ها معمولا به طول 100 الی 300 متر هستند. بین راه در این مسیرها باید طاخچه ای را به صورت گنبدی درست میکردند وجود داشته باشد و پشت این طاخچه سرباری را قرار میدادند. بعضی از غارها دارای دهانه ای تنگ هستند که مجبور می شوید برای ورود به این نوع غارها فاصله ای حدود 8 الی 10 متر را به صورت سینه خیز رفته و پس از آن به صورت نشسته به سمت جلو حرکت کنید و کم کم هر چه به سمت جلو میرویم فاصله سقف آن بلند تر می شود تا کم کم به جایی میرسید که فضایی با ارتفاع زیاد وجود دارد وقتی سنگی را می اندازید حداقل 10 الی 15 ثانیه طول میکشد که به زمین برسد . وقتی شما به این نوع غارها وارد میشوید باید با تجهیزات کامل بروید . معمولا در کنار دیواره این غارها در قسمت فضای باز مشعل هایی تعبیه شده است و درون آنها روغن حیوانی یا قیر است . این نشان میدهد در زمان های گذشته از آن به عنوان مخفی گاه دزدان استفاده می شده است و تمام اموال تاراج برده را در آن مخفی میکردند . باید با تجهیزات به کف غار و 100 قدم به جلو رفت دریچه ای حلقوی در آنجا خواهید دید که تمام دفرینه در درون آن مدفون است .

11_ **آثار شمشیر و فلش:** این نوع آثار معمولا بر روی سنگهایی تعبیه میشوند که مربوط به همان منطقه است و با سنگهای دیگر هم فرقی ندارد. حتما نباید به این فکر بود که این سنگ آثار را روی

سنگ رودخانه ای یا سنگی متفاوت پیدا کرد. معمولا این آثار با هم هستند و فلش سرباری را نشان میدهد. شمشیر هم بار اصلی را. هر چقدر فلش بلندتر باشد مسیر هم طولانی تر میشود جایی را که فلش نشان میدهد معمولا در کنارش درختی تنومند و قدیمی وجود دارد. حتی تعداد درخت ها به سه عدد هم میرسد که مثلی را تشکیل میدهند و دفینه سرباری اگر تک درخت بود یک قدم به سمت طلوع خورشید ولی اگر سه درخت بود در وسط مثلث تشکیل شده از درختان در عمق تقریبی سه متری قرار دارد. درختی که برای این فلش ها به کار میرود معمولا درخت بلوط است. بار اصلی با نشان شمشیر مشخص شده است و معمولا به صورت تل می باشد. در این موارد چند تل را به صورت چسبیده در کنار هم درست میکنند. برای اینکه تشخیص آن سخت تر شود این روش را پیاده میکنند. دفینه موجود در این تل در متر 8 الی 10 متری است. شروع حفاری از بالا به این صورت است که در یک و نیم متر اول حتما باید آثار کوزه شکسته فراوان یافت شود و در دو متری کم کم کوزه شکسته همراه با خاک پخته و سنگریزه مخلوط است. اگر این آثار را در این متر 8 الی 10 مشاهده کردید به راه خود ادامه دهید که این آثار حکم درست بودن مسیر را دارد. در غیر اینصورت شما تل را اشتباه کرده اید و باید سراغ تل بعدی بروید. این آثار بر روی سنگی حکاکی میشوند که به اندازه یک صندوق بزرگ است و معمولا در وسط آبراهه یا دوراهی رودخانه قرار دارند. اگر این آثار را در قسمت شمال کشور و در منطقه رطوبتی پیدا کردید دفینه موجود در آن نقره است ولی اگر در جای خشک این آثار را پیدا کردید دفینه موجود در آن طلا است. در این نوع آثار اگر میخواهید از دستگاه فلزیاب استفاده کنید باید خیلی دقت کنید چون خاکی که در این مکانها وجود دارد از سیلیس است و تعداد سرباری ها بی که در این کار وجود دارد باعث میشود تا دستگاه گیج بزند. بنابراین سعی کنید اگر میخواهید با دستگاه کار کنید در روز این کار را انجام دهید. به این خاطر که اجسام در روز گرمای خورشید را در خود جذب کرده و در شب از خود بیرون میدهند و باعث خطای دستگاه میشوند ولی دفینه در روز هم گرمای خود را دارد و باعث میشود دستگاه خطا نزند و جای دفینه را مشخص کند.

12- سنگ آسیاب: این نوع سنگ در قدیم جهت آرد کردن گندم به کار میرفت. اگر در جایی به این نوع سنگ برخوردید شکل سنگ باید طوری باشد که یک سمت آن کاملاً صیقل خورده باشد و سمت دیگر آن صاف باشد. اگر در مرکز آن یک سوراخ باشد نشان دافینه نیست ولی اگر بر روی آن سوراخهای بیشتری بود میتوان آن را به عنوان آثار دافینه بشناسید. در اینصورت مسیر راه را نشان میدهد. راهی را که بعد از گذشتن 1 الی 2 متر به ساروج و بعد از ساروج هم به راه رو راه می یابد. درون راه رو هم باید یک سنگ آسیاب دیگر باشد. این نشاندهنده مسیر درست راه است. گودی هر سوراخ در سنگ آسیاب طول دالان را نشان میدهد. هر سوراخ خودش تعداد اتاقها را نشان خواهد داد. البته دافینه موجود در آثار سنگ آسیاب زیاد نیست و معمولاً یک اتاق غذا و یک اتاق مهمات و اتاق دیگر دافینه است. این آثار معمولاً در نقطه های بلند کوه ها یافت میشوند که برای پیدا کردن آن میتوان دنبال دو عدد سنگ کله قندی در کنارش بود. اندازه هر یک از این دو سنگ به اندازه یک یخچال کوچک میباشد. معمولاً در خود یکی از این کله قندها مقداری سکه پنهان میکردند. برای شکافتن این سنگ در زیرش نقطه ای تعبیه شده است و قسمت حساس سنگ است و میتوان به راحتی از آن نقطه سنگ را شکافت.

13-حفره و هواکش‌ها: در جاهایی که حفره یافت شود باید درون آن رفته اگر این حفره ها به صورت مارپیچ بود و هرچه بیشتر به سمت داخل رفتید کوچک و باریکتر شد تا جایی که به صورت گربه رو در آمد آن را میتوان هواکش نامید این هواکش ها برای خزانه به کار میرفتند چون خزانه ها محلی بودند که در آنجا سکه ضرب میشد و جایی که سکه ضرب میشد رفت و آمد هم زیاد بود و آنها به این فکر افتادند تا هواکشی را تعبیه کنند که گازهای فلزات در آنجا جمع نشود و برای اینکه در زمان جنگ دشمنان به آن دسترسی پیدا نکنند در اصلی آن را با سنگهای بزرگ مسدود کرده و مقدار فراوان خاک بر روی آن میریختند تا آن مکان آشکار نباشد. هواکشها دو جهت داشتند خروجی و ورودی. ورودی برای وارد کردن هوا به درون آن و خروجی برای خارج کردن هوا. این هواکش ها معمولا از چند اتاق عبور میکردند اتاق اول اتاقی خالی بود. اتاق دوم جای ضرب سکه و اتاق سوم هم محل قرارگیری سکه ها و دیگر اموال با ارزش بود.

14-دو شاخه سنگ: در قدیم از آثارهای مختلف به معانی مختلفی استفاده میشد و هر آثار معنی خاص خود را داشت ولی در هر منطقه از چند آثار به یک معنی استفاده میشد و مانند زبان امروزی که از هر شهر با شهر دیگر تفاوت وجود دارد و هر شهر با لهجه محلی خود صحبت میکند در آن زمان آثارها بدین گونه بود که يك نوع از این آثارها دو شاخه سنگ بود. این سنگ هم مانند سنگ کاسه است و معنی قبر و یا مسیر جلو را نشان میدهد البته با این تفاوت که دو شاخه سنگ وقتی طلوع آفتاب به آن تیغه کند اگر به صورت ایستاده باشد جایی را که سایه دو شاخه سنگ به زمین تیغه می کند قبر است ولی اگر سنگ به صورت خوابیده و با شیب ملایم به زمین برسد باید ظرف آبی در قسمت شیار آن ریخت هر جا که مسیر آب تمام شد قبر هم همانجاست. این گونه قبرها معمولا در متراژ 80 سانتی

متری هستند. ولی اگر در وسط دوشاخه سنگ سنگی دیگر بود باید از پشت به نوک سنگ تیز لایه دوشاخه را نگاه کرد که مسیر روبرو را نشان میدهد.

15- آبشارها

در قدیم آبشارها محلی دنج برای مدفون کردن دفینه ها بودند و کمتر کسی به مکان آن شك میکرد. مدفون کردن دفینه در این آبشارها به این گونه بود که اول مسیر آب را تغییر میدادند و جایی را که آبشار در آن نشست میکرد کاملاً خشک می کردند و حفره ای زیر قسمت نشست آبشار حفر میکردند و ته حفره را کاملاً با ساروج لایه پوشانی میکردند. سپس دفینه را در آنجا قرار میدادند و باز روی آن را

ساروج ریخته و مهر و موم میکردند و برای جلوگیری از نفوذ رطوبت به درون ساروج لایه ای را به پهنای 7 سانتی متر از زغال درون آن میریختند و یک لایه خاکستر از سوزاندن همان زغال در بالای آن می ریختند و لایه ملات آخر ساروج را با زغال مخلوط کرده و روی خاکستر ریخته و آنجا را مهر و موم می کردند. دوباره مسیر آب را باز کرده و آبشار مثل سابق در کف حوض دست ساخت نشست کرده و بدین صورت باز هم طبیعی و دست نخورده به نظر میرسید. با این روش هر شخصی که از آنجا میگذشت متوجه این آثار نمیشد و به راحتی از کنار آن عبور میکرد. البته ساخت این مکانها بیش از یک هفته زمان میبرد تا ساروج ساخته شده و به طور کامل خشک شود و آب در آن نفوذ نکند دقیقا این بنا را طوری طراحی میکردند که شبیه به حوض طبیعی به نظر برسد و به مرور زمان آبی که از بالای آبشار به سمت پایین روی حوض سرازیر میشد همراه خود سنگریزه و گل شسته شده را می آورد به طوری که حوض زیر این سنگریزه و گلها کاملا مخفی میشد.

16- آثار شمع سوز: شمع سوز ها مکان مقدسی در دوره اسلامی بود. بعد از ورود اسلام به ایران جنگهای داخلی سر گرفت و مناطقی هنوز اسلام را نپذیرفته بودند و همین مسئله باعث جنگ بین

مسلمانان و افراد بومی شده بود به مرور زمان با پذیرفتن اسلام محل دفن سرداران اسلام که اکثراً از اقوام پیامبر بودند به امامزاده و شمع سوز تبدیل شد و مردم برای نذر و نیاز به این مکانها میرفتند و بر سر مزارشان شمع روشن میکردند و مقادیری که نذر داشتند در آن قسمت مدفون میکردند و بر روی شمع سوزها دخیل میبستند و وقتی از نذر خود جواب میگرفتند اموال و سکه های بیشتری در آنجا مدفون میکردند. معمولاً محل دفن این نذورات يك و نیم قدم از شمع سوز به سمت قبله بود و دفینه را در مترای 2 متری قرار می دادند.

17- آثار تیر یا مرد کماندار = اگر در جایی سنگ نگاره مرد کماندار را مشاهده کردید به این معنی است که باید به اندازه پرتاب تیر (فاصله حدود 100 متر) به سمت جلو بروید و در آن قسمت باید دنبال نشان دوم باشید. معمولاً آثار دوم را به صورت تل یا تخته سنگی نمایان میسازند و آثار دوم معمولاً نشاندهنده عمق دفینه است.

18- **سنگ گاو** : معمولاً سنگ گاو در کنار چشمه ها به صورت یک پهلو دیده میشود که این نماد نشان سفید خانه است و در پستان گاو چند الماس را جاساز میکردند و در زیر پشت پستان که به دم وصل میشود سوراخ ریزی دارد که با ضربه به آن به راحتی باز میشود و میتوان دست خود را در درون آن فروبرده و الماس هارا از داخل پستان تخلیه کنید و این کار نیست و در پشت گاو باز یک سنگ که

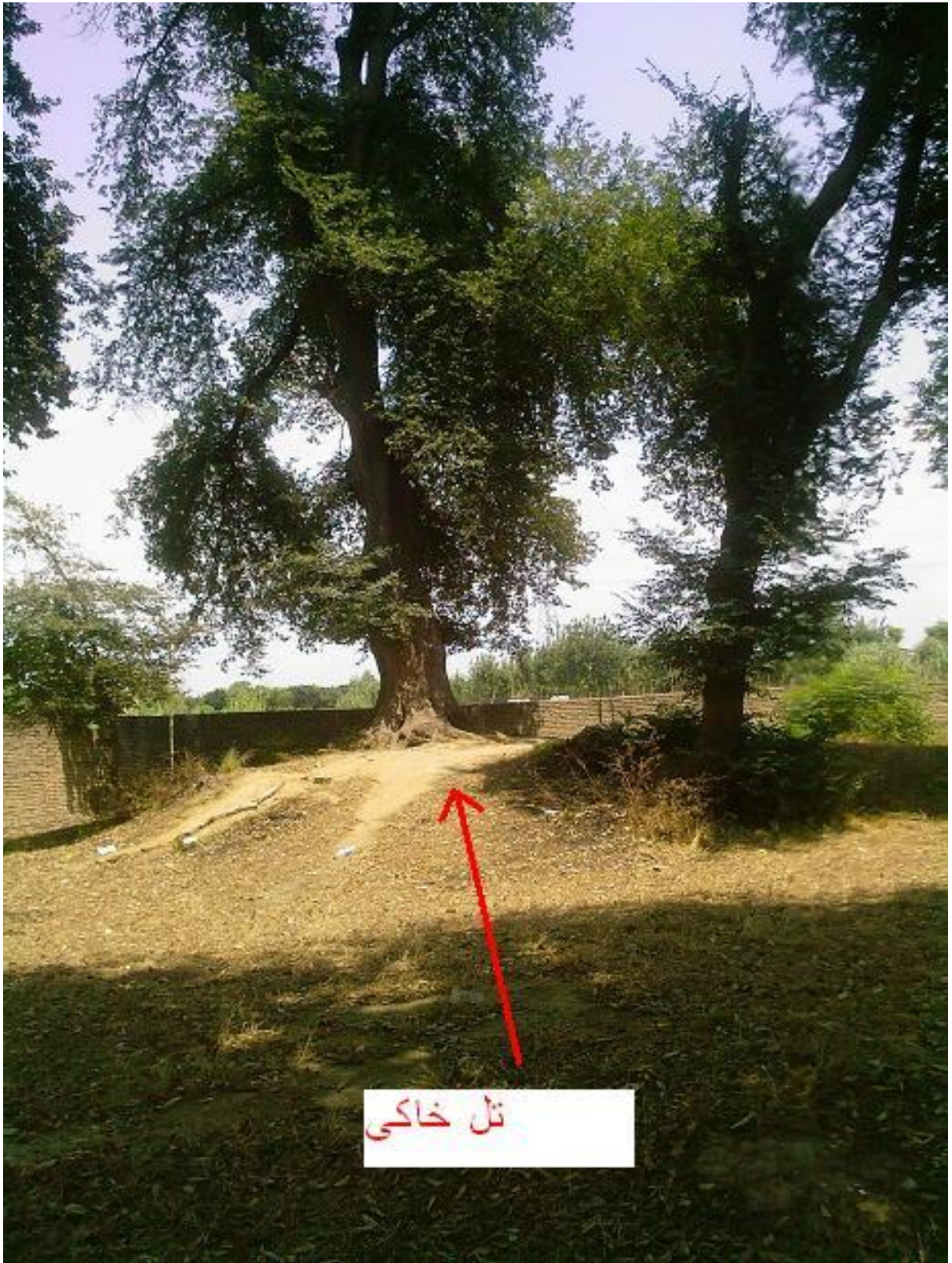
معمولا با نماد ماه مشخص شده است که پشت ماه هم باز سنگ دیگری باید باشد که سه سوراخ در روی آن قرار دارد که هر سوراخ محل سفید خانه هارو نشان میدهد

سنگ عروس : این سنگ در اصل نماد مجسمه نیم تنه زن و یا عروس هم به آن گفته میشود است . این آثار به این صورته که در دو طرف آن که سینه های آن است به صورت کاسه تو رفته حکاکی شده و روبروی آن باید درخت کهنسالی باشد و نماد سینه زن یعنی دفینه و اگر سینه موجود باشد دو عدد گوهر یا الماس در سینه جاساز است ولی اگر سینه نباشد و جای آن خالی باشد و درخت کهنسال در روبروی آن باشد دفینه در 1.5 قدم بعد از درخت به سمت خود سنگ است که به متر از 80 سانت هم نمیرسد است.

20- امزاده ها همانطور که تو سایت توضیح دادم بار موجود در امزاده ها زیاده و معمولا در چند قسمت آن جا ساز شده 1- قسمت سقف 2 در دیواره داخلی که اگر دقت کنید کمی به صورت برجسته است پشت یک آجر 3- در کف که به صورت تو رفتگی کوچیکه 4- زیر کفش کن که در تمام امزاده ها یکیه و متر از 80 سانتی دفینه یافت میشود 5- روبروی در امزاده به صورت تل که در بعضی امزاده ها یافت میشه

تل خاکی

علائم

کوزه: در قدیم از کوزه ها به عنوان ظرف غذا یا ظرف آب، جای دفينه و اشیای زینتی استفاده می کردند و کوزه های بزرگ هم برای مدفون کردن اجساد استفاده میشد. البته انواع کوزه ها برای دوره های مختلف است. در هر تاریخی از بشریت امکانات خاصی برای ساخت کوزه ها موجود بود. اولین نوع کوزه به صورت خام بود و کم کم با آمدن کوره های سفال پزی آنها را در درون کوزه می پختند تا استحکام کوزه بیشتر شود ولی چون این کوره ها، ساختمانی به صورت اولیه داشتند و

از امکانات پایینی برخوردار بودند . پس از اینکه کوزه ها را در کوره می پختند به خاطر گرمای کم این کوره ها وسط این کوزه ها به صورت خام باقی می ماند . بعد از گذشت دوره هخامنش کم کم به این فکر افتادند که کوره ها رو طوری طراحی کنند که گرمای لازم را در آن به دست آورند . با پیشرفت ساختاری کوره ها در دوره اشکانی دیگر توانستند به کوزه هایی کاملا مغز پخت دست پیدا کنند . پس از اینکه در ساخت کوزه های کاملا پخته پیشرفت حاصل شد کم کم موارد زینتی پیدا کردند و ساخت آنها به صورت صنعت در آمد از این پس ساختار بیرونی کوزه ها مورد اهمیت قرار گرفت و دیگر کوزه ها به صورت ساده نبودند و با نقش و نگاری شکیل ساخته می شدند بعد از دوره اشکانیان هینطور پیشرفت در ساخت کوزه ها روز افزون بود و نه تنها کوزه ها دیگر زیبا بودن بلکه لعابدار هم شده بودند و اوج این صنعت لعابدار شدن کوزه ها در دوره صفویه به شکوفایی رسید و حتی در قبور هم از کوزه های رنگین و لعاب دار استفاده میکردند مخصوصا در دوره قاجار که قوری و سماور سفالی هم به بازار عرضه شد .

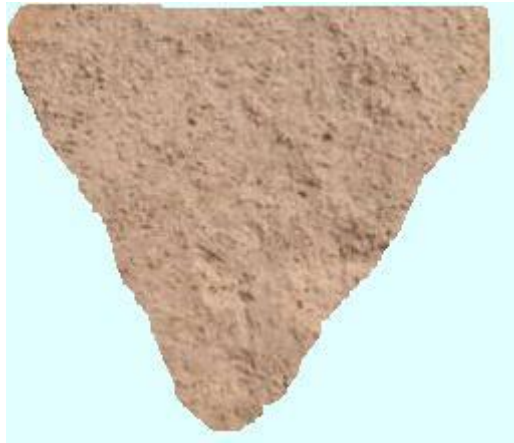
از کوزه ها برای نشان دادن و علامت گذاری مسیر دفینه هم استفاده می شد . روش علامتگذاری اینگونه بود که معمولا سه کوزه را به صورت خالی در بالا قرار میدادند که برای گمراه کردن دیگران بود و یک کوزه به صورت وارونه نشاندهنده ی راه درست است . حدود 2 الی 3 متر پایین تر باز کوزه را به صورت شکسته پراکنده قرار می دادند و اگر مورد تپه باشد 3 عدد کوزه که هر یک به اندازه قد یک انسان بود را پر از نقره کرده و در قسمت جلویی تپه که رو به مسیر مال رو بود در متر 3 الی 5 متری قرار میدادند .

از کوزه ها برای چیزهای دیگر هم استفاده می شد که یک نمونه از این استفاده ها جهت مهر و موم کردن سند داخل کوزه بود که به این صورت بود که روی منطقه را قبل از پخت کوزه روی خود کوزه حکاکی می کردند و محل دفینه روی کوزه قید می شد و بعد داخل کوزه یک نسخه که با پوست دباغی شده درست می شد می گذاشتند که روی پوست شجره نامه شخص مالک دفینه و تله مربوط به راه ورودی نوشته می شد و در آخر سر کوزه را با ساروج مهر و موم میکردند و دور کوزه را با قیر و روغن حیوانی و مقداری هم پشم آغشته می کردند تا مقاومت کوزه بالاتر رود و باعث ترک خوردن و شکستگی نشود. و معمولاً این نوع کوزه ها در کنار تپه هایی به ارتفاع 5 متر و عرض 10 متر و در متراژ 2 متری دفن می شدند. و نوع تله با رسم شکل به روی کوزه حکاکی میشد.

2- **سنگ فلش دار**: این نوع سنگ ها معمولاً مربع یا مستطیل شکل هستند. این نوع فلش ها نشان مسیر به جلو نیستند بلکه نشان دهنده قبر یهودیان هستند. یهودیان از این نوع سنگ ها برای سنگ قبر خود استفاده می کردند. امروزه بعضی ها با دیدن این نوع سنگ ها به اشتباه فکر میکنند که مسیر جلو را نشان می دهد و شروع به حفاری های اشتباه می کنند. ولی باید بدانند که مسیر راهی را که می روند اشتباه است و این نوع فلش ها علامت قبر است.

3- **سنگ مثلثی** : این نوع سنگ معمولاً در حفاری‌ها در بین لایه‌هایی پیدا می‌شود که برای دفینه استفاده می‌شود. این سنگ مسیر به سمت پایین را نشان می‌دهد ولی با احتیاط این سنگ معمولاً به رنگ کرمی است که با ساروج درست شده است. این نوع سنگ برای دفینه‌های بزرگ بکار می‌رود و در بعضی از مکانها این سنگ به صورت سنگ رودخانه‌ای هم یافت می‌شود ولی خیلی کم. اگر شکل مثلث در بالای زمین یافت شود. نوک آن جهت قبر را نشان می‌دهد البته با سنگ چین مثلث تفاوت دارد سنگ چین مثلث نشان قبر بچه است. اگر مثلث به صورت نقطه چین باشد و خط‌های آن به صورت ممتد باشد نشان دریاچه است که پلمپ شده است.

4- **سنگ کاسه سوراخ دار** : این نوع سنگ که به آن چوگان هم می‌گویند تفاوتش با سنگ کاسه در این است که سنگ کاسه انتهایی بسته دارد و درست مثل کاسه است ولی سنگ چوگان یا کاسه سوراخ دار اسمش روی خودش است و ته آن باز است. این نوع سنگ نشان راه به صورت دایره به سمت زمین است و مسیر را نشان می‌دهد که در داخل غارها یافت می‌شوند. و نشان قبر اشراف زادگان است. معمولاً پس از حفاری زیر این نوع سنگ کاسه‌ها یک سنگ کاسه دیگر مانند همین سنگ در متر اژ 2 متری باید باشد ولی با اندازه‌ای بزرگتر که سنگ دوم نشان دهنده نزدیک شدن به

راه ورودی است . در متر 2 متر به بعد از سنگ دوم , سنگ چین نمایان می شود و زیر سنگ چین ساروج و بعد از ساروج درب مهر و موم شده دالان قرار دارد . معمولا در مسیر سنگ اول تا درب مهر و موم شده از بقایای انسانی و حیوانی هم استفاده می شود . وقتی که درب باز شد شما باید حتما از ماسک شیمیایی استفاده کنید چون این نوع دفینه ها که جسد شاهزادگان در آن مدفون هستند از خاک اورانیوم جهت شیمیایی کردن جسد بکار رفته و کاملا خطرناک و سمی است چون رادیو اکتیو خاصیت میکروب کشی , باکتری و هر موجود زنده دیگر را دارد و در قدیم برای سالم نگه داشتن جسد اشراف زادگان از گزند حیوانات و ... از این مواد برای شیمیایی کردن استفاده می کردند و حتی با گذشت هزاران سال اگر درب قبر را بشکافید انگار شخص تازه فوت شده و تمام اموالی که در کنار جسد دفن شده به خاطر آلودگی محیط به رادیو اکتیو آلوده شدند و برای دست زدن به این اموال حتما باید از لباس (ش . م . ر) استفاده کنید تا بدن شما هم آلوده نشود .

5- **علائم چشم ها در حیوانات و انسانها** : معنی چشم یعنی نگاه کردن به سمت جلو و اگر یک چشم باز باشد معنای خاصی دارد . در بعضی مکانها معنی دو راهی را می دهد که یک راه بن بست و یک راه اصلی است و در بعضی جاهای دیگر به معنی اتناک است که اگر یک چشم باز باشد یک

اتاق پر یا یک اتاق خالی است . اگر هر دو چشم باز باشد به معنی دو اتاق پر می باشد .

6- قبرها :

در زمان زرتشتیان به علت اینکه آتش و آفتاب را مظهر پاکی می دانستند بنابراین بعد از فوتشان آنها را در بلند ترین نقطه از کوه روبه طلوع آفتاب دفن میکردند که اکثر این قبرها روی تپه هایی در بلند ترین نقطه کوهها هستند و طلوع و غروب خورشید یکسره به آن قسمت می تابد . هر شخص از نظر مقام و منزلتی که در آن دوره داشت در این تپه ها دفن می شد و افرادی که وضع مالی پایینی داشتند در پایین تپه دفن می شدند و همراه آنها فقط یک کوزه آب یا یک کوزه غذا در کنارش دفن میکردند چون آنها عقیده داشتند که روزی دوباره زنده می شوند برای همین حداقل کاری که می توانستند بکنند گذاشتن آب و غذا بود و قشر دوم افرادی با وضعیت مالی متوسط بودند که در وسط تپه به خاک سپرده می شدند این افراد به خاطر برخورداری از وضعیتی بهتر نسبت به قشر فقیر و بی بضاعت در کنار آنها علاوه بر کوزه آب و غذا مقدار کمی از اموال آنها در کنارشان دفن میشد تا در موقعی که خودشان زنده شدند ثروتی برای زندگی مجدد خود داشته باشند . و در آخر قشر سرمایه دار بودند که در قسمت بالایی تپه به خاک سپرده می شدند این افراد در موقع مرگشان هم طمع داشتند و حتی در کنار بعضی از این قبرها کنیزان و خادمانشان بعد از مرگ اربابشان زنده بگور میشدند تا در موقعی که فرد به زندگی برگشت به آنها سخت نگذرد و تمام اموال شخص همراه با او دفن می شد البته این مختص به سرمایه داران آن زمان بود و برای شاهزاده ها و پادشاهان پس از مرگشان برای آنها مقبره درست می کردند که معمولا مقبره اشراف زادگان را در کنار آتشکده ها بنا میکردند تا مردم هر روز برای آنها سر مزارشان هدایا تقدیم کنند .

برای این قبرها سنگی را به صورت ایستاده در بالای سر قبر قرار میدادند که با گذشت زمان و به خاطر نشست گرد و خاک بر روی آنها تقریبا غیر قابل شناسایی هستند و باید دقت کرد که هر جا سنگ هایی به صورت ممتد و پشت در پشت هم قرار دارند قبرستان گبری ها می باشد .

حج باستان

(بیوگرافی و اندازه های یک قلعه و آثار به جا مانده در آن در قرون مختلف)

قلعه کنگلو

مقدمه

در کیلو متر 10 جاده دو آب - ورسک سوادکوه در سمت چپ جاده ای است فرعی که به طول 14 کیلو متر که از خطیر کوه آغاز و به دو راهی روستای چاشم - کنگلو منتهی می شود. قسمت های اولیه جاده آسفالته و بقیه خاکی است. در سمت چپ با عبور از پل سیمانی جدید الاحداث را پر پیچ و خم و صعب العبور روستای کنگلو (کنگله لی = زنبور) منشعب می شود که طول آن 16 کیلو متر است. در فاصله یک کیلومتری جنوب این روستا در ارتفاعی پایین تر، قلعه کنگلو قرار دارد که به تعبیر استاد دکتر منوچهر ستوده به دو بازوی گشوده ای می ماند که واردین را به خود می خواند. از دید من چون عقابی است سرخ گون با بال های گسترده که از آشیان خود محافظت می کند.

موقعیت قلعه

قلعه با مساحتی حدود 3000 متر بر فراز تپه ای مخروطی و منفرد به صورت شمالی - جنوبی بنا شده است. ارتفاع این تپه در سمت شمال نسبت به دامنه خود با شیب 40 درجه حدود 100 متر و از جنوب با شیب 90 درجه و گاهی با شیب منفی منتهی به دره ای می شود که عمق آن حدود 350 متر است. از ضلع جنوبی قلعه به سبب اشرافی که بر کیلومتر ها چشم انداز خود دارد می توان منطقه را کنترل کرد. این دره راه صعب العبوری به شه میرزاد سمنان دارد. از این رو می توان پذیرفت که قلعه از موقعیت استراتژیک حساسی برخوردار بوده است. روبروی همین ضلع، آن سوی دره، کوه قدمگاه با ارتفاعی حدود 1000 متر قد برافراشته که به صورت دیواره ای طبیعی، منطقه را دربر گرفته است و حراست می کرد. دو سوی دیگر قلعه هم با شیب تند به دامنه های خود منتهی می شود.

معماری قلعه

از آنجا که در ملات پوشش بنا و سنگ چین ها از خرده سنگ های املاح دار به رنگ قرمز و سنگ هایی که اکسید آهن دارند همواره با گچ استفاده شده است، رنگ قلعه به قرمز آجری نزدیک است. کل بنا از ملات گچ و لاشه سنگ های ابعاد نیافتده و الوار و تیر های چوبی بنا شده است. نمای ارگ به سمت شمال و راه ورود به آن هم در همین سمت واقع شده است. از قلعه دو بازو برجای مانده است.

حصارها

از دیوار شمالی - جنوبی قلعه چیزی باقی نمانده است. اما در سمت شرق دیواری به طول 2/30 متر و به ارتفاع 60 سانتی متر و قطر یک متر از تطاول زمان مسون مانده است. ضلع جنوبی هم به سبب ختم شدن به دره نیازی به دیوار نداشت. بنای ارگ از سمت شمال ک ورودی در پایین و دو پنجره بر روی هم در سطوح بالاتر دارد که کلا ساختمانی دو طبقه را تجسم می کند.

برج ها

قطر برج ها در پایین 5 متر و در بالا 4 متر و ارتفاع آنها در حال حاضر 6 متر است. طول دیواره های دو طرف ورودی ارگ منتهی به برج ها هر یک 19 متر و ارتفاع آن هم سطح برج ها یعنی 6 متر و قطر 1/40 متر است. چون دیواره های طرف ارگ و برج ها در شیب ملایم تپه احداث گردیده اند حالت افتاده آنها در دو سوی، منظره بدیعی را پدید آورده است.

ملات پوشش بنا

ضخامت ملات کشیده شده بر روی دیواره و برج ها در بعضی از قسمت ها تا حدود 7 سانتی متر هم می رسد ، به نحوی که سطح بیرونی باقی مانده صاف و یک دست است . معمار هر بار توانسته است سطحی به ابعاد حدود 50*70 سانتی متر را ببوشاند . مرز این ملات ها خطوط قابل رویتی را به وجود آورده که از مقاومت اندود کاسته و در نتیجه یکی از موجبات فرو ریختگی پوشش را فراهم ساخته است . سنگینی دو برج تو پر طرفین ارگ به استایی و دفع رانش بنای دیوار ها و ارگ کمک کرده است . از ارتفاع دیوار نیم دایره پیش آمده ورودی ارگ که

اتاق های داخل قلعه را بر گرفته ، فعلا حدود 10 متر بر جای مانده است . طول نیم دایره ورودی ، 15 متر است . راه ورود به این قلعه دو مدخل به شرح زیر است:

الف) مدخل واقع در نیم دایره پیش آمده بنای ارگ متمایل به سمت چپ: این ورودی دارای قوس چپله تند (بیضوی ساسانی) به ارتفاع 2 متر و ارض 1 متر و ضخامت 190 متر است که در انتهای آن بر اثر فروریختگی بنای فوقانی مسدود شده و راهی به ارگ نمی برد.

ب) مدخل واقع در دیواره سمت راست چسبیده به ارگ:

این ورودی نیز قوس بیضوی ساسانی دارد. پایه سمت چپ آن دیوار ارگ و پایه دیگر ابتدای دیوار سمت راست قلعه است . زیر قوس با استفاده از قالب بندی و به کمک پنجه و دست و با پوشش گچ اندود و صاف شده است . در دو طرف دیوار پایه قوس دو حفره که احتمالا محل قرار گرفتن بازوی چهار چوب در بوده است مشاهده می شود . ارتفاع این ورودی به حیاط قلعه راه یابد.

بنای ارگ

در سمت شرق ورودی (ب) دیوار اصلی ارگ به صورت بیضی ناقص به انضمام پیش آمدگی جلوی ارگ روی هم رفته بیضی کاملی را تشکیل می داد . از این دیوار مدور 25 متری ارگ 12 متر باقی مانده که رو به غرب دارد . از ارتفاع آن در حال حاضر بین 4 تا 7 متر باقی مانده است . بر روی این دیوار به فاصله 30 سانتی متر از ورودی و به ارتفاع 2/25 متر از سطح زمین پنجره ای با طاق تخت و به ارتفاع یک متر و عرض 65 سانتی متر و عمق فعلی 2/15 متر احداث گردیده است . در حال حاضر دو تیر چوبی دیگر به خوبی نمایان است . پوشش دیوار دو طرف پنجره و کف ملات گچ است . در حال حاضر انتهای پنجره به علت ریزش مسدود است .

به فاصله دو متر از این پنجره ، در قسمت پایین دیوار ارگ ، حفره ای تعبیه شده است که مقطع بیرونی آن 25*27 سانتی متر و امتداد آن دیوار ارگ به طرف شرق تا حدود 3 متر مشخص است . این حفره در سنگ پای دیوار ارگ کنده شده و کاربرد آن به طور قطع معلوم نشد. احتمالاً نوعی نور گیر یا هوا کش یا مسیر انتقال آب بوده است.

ارگ را به سمت شرق دور می زنیم. بنایی مشاهده می شود که در پلانی بیضی شکل قرار گرفته و از دید جنوب بخشی از بنای دو طبقه آن در حال حاضر بر جای مانده است . ابعاد این بنا از شمال به جنوب 11/20 متر و از شرق به غرب 10/10 متر است . ضخامت دیوار جنوبی بازمانده ارگ از داخل بنا 3/50 متر و از بیرون ارگ 7/50 متر است .

دو دیوار شمالی - جنوبی به قطر یک متر اتاقی مستطیل شکل را در وسط ارگ و در فضای نیم دایره را در شرق و غرب به عرض 2/70 متر به صورت قرینه تشکیل می دهد . عرض اتاق وسط 4/15 متر است اما طول آن به علت تخریب دیوار جنوبی مشخص نیست ولی تا دیوار ارگ در جنوب 11/10 متر فاصله دارد. در هر یک از دیواره های عمارت دو طبقه ارگ ، دو قوس چپله به شکل طاق نما از خانواده قوس های ساسانی که یاد آور بنای طاق بستان و طاق کسری است ، ساخته شده است . قوس طاق طبقه اول در حال حاضر به ارتفاع 2/40 متر و دهانه آن 3 متر و عمق آن 1/45 متر است . این طاق نما به دیوار پشت خود متصل نیست و 15 سانتی متر با آن فاصله دارد . آثار دود زدگی در این شکاف به چشم می خورد . در آن از کلاف چوبی استفاده شده بود که در اثر آتش سوزی از میان رفته است .

« زمر شیدی » در کتاب «طاق و قوس در معماری ایران» قوس های بیضوی ساسانی را چنین توصیف نموده است: «قوس های بیضوی ساسانی یا نظایر آن همچون قوس چپله، هلوچین و تخم مرغی، تحول یافته قوس های سهمی می باشند که قدمت طولانی دارند . در قوس سهمی ستونی وجود ندارد و پوشش قوس به حالت رج چینی از اولین رج هم سطح با زمین آغاز می شود و با پیش آمدگی هر رج طول دهنه کاهش می یابد . به علت فرم این قوس مقاومت آن بسیار زیاد است و به ندرت دچار شکستگی و ریزش می شود. قوس های سهمی را می توان قدیمی ترین قوس هایی دانست که در ایران عهد باستان ساخته شده است. در کاوش های «هفت تپه» خوزستان و آرامگاه های ایلامی چغازنبیل و بناهای عهد ساسانی قوس سهمی مشاهده شده است. در معماری شیوه پارتی قوس های سهمی به قوس های بوضوی ساسانی تحول یافته است که دارای ستون می باشند» .

تنها قسمت هایی که از ارگ به شکل مسقف باقی مانده طاق های دیوار شمالی است که به شیوه قوس چپله بنا شده اند. ستون قوس قلعه در طبقه دوم در حال حاضر یک متر ارتفاع دارد و شیب قوس از بالای آن به تدریج شروع می شود . فاصله ستون ها با دیوار شمالی - جنوبی 60 سانتی متر است . البته این ستون به پشت

دیوار شمالی - جنوبی و فضای نیم دایره ادامه می یابد و در نتیجه پایه بسیا محکمی را تشکیل می دهد .

آثار قالب بندی در زیر پوشش گچی قوس به خوبی مشاهده می شود . معمار با اندود گچ نا همواری سطح بیرونی را هموار کرده است . در نماو جلوی قوس يك نوار به پهنای 18 سانتیمتر و عمق 5 سانتی متر به فرم مقعر لبه طاق نما را مزین کرده است . در وسط دیوار پشت طاق نما، پنجره ای تعبیه شده که کف آن از کف فعلی اتاق يك متر فاصله دارد . عرض و ارتفاع پنجره به ترتیب 55 سانتی متر و 2 متر است .

این پنجره نیز در بالا دارای قوس بیضوی است . سقف طاق طبقه اول که کف اتاق طبقه دوم نیز هست ، حداقل يك متر ضخامت دارد و روی آن به عنوان کف طبقه دوم تسطیح شده بود . نظیر همین قوس در طبقه دوم هم دیده می شود . دهانه آن 3129 متر و ارتفاع آن 3 متر است . در دو طرف ستون های قوس قسمتی از دو کنده چوبی ابعاد یافته در اندازه 20*20 سانتی متر نمایان است . این کنده هنوز در مقابل تغییرات جوی و حشرات سالم مانده است . غلامحسین معماریان در مورد خواص چوب و کاربرد آن در معماری و سازه های طاقی می نویسد: «چوب به عنوان یک عنصر کمکی در مورد مسایل ایستای که احیاناً سازه های طاقی در پیش خواهند داشت در معماری مورد استفاده قرار گرفته است . از مقاومت کششی چوب در سازه های طاقی مثل قوس طاق و گنبد برای رفع مشکل رانش استفاده شده است و کاربرد آن از زمان ساسانیان معمول بوده است . در کاخ تیسفون این راه حل به کار رفته و در معماری اسلامی ایران نیز این شیوه متداول بوده است .»*

لبه قوس طبقه فوقانی هم مانند طبقه پایین قالب بندی و تزیین شده است . با این تفاوت که امتداد قوس ها از دو طرف کاملاً در راستای دیوارهای پایه خود نیست و سانتی متر پیش آمدگی دارد . دیوار مقابل بر عکس طبقه پایین به قوس متصل است و اثر قالب بندی برای اندود گچ در زیر قوس به خوبی دیده می شود .

در سمت راست پایه داخلی طاق ، طاقچه ای با قوس بیضی شکل به تقلید از قوس و طاق بزرگ طبقه دوم تعبیه شده است که سقف آن نسبت به دیواره های پایه خود از هر طرف 5 سانتی متر پیش آمدگی دارد . این تقلید و تشابه برای رعایت هماهنگی اعمال شده است . ارتفاع و عرض طاقچه 50 سانتی متر و عمق آن 60 سانتی متر است . در کف طاقچه به فاصله 20 سانتیمتری از لبه آن کف چینی پله مانندی به ارتفاع 20 سانتی متر ساخته اند . که قسمتهایی از آن تخریب شده است . قرینه این طاقچه در داخل پایه دیگر قوس نیز ایجاد شده بود که متأسفانه از بین رفته ولی قسمتی از اثر و داغ آن بر پایه قابل رویت است .

دیوار مقابل قوس هم پنجره ای دارد که به تقلید از قوس های طبقه دوم نسبت به دیواره های طرفین خود 3 سانتی متر پیش آمدگی دارد . ارتفاع و عمق پنجره هر کدام یک متر و عرض آن 40 سانتی متر است . این پنجره از کف اتاق 1/60 متر ارتفاع دارد .

حجم عظیم لاشه سنگ هایی که در داخل اتاق ریخته و تقریباً اتاق های طبقه اول را پر کرده است ، و نیز پلان بیضی شکل بنا ، این احتمال را قوت می بخشد که سقف اصلی ارگ گنبدی شکل بوده باشد . نزدیک ترین پلانی که تا حدی قابل مقایسه با قلعه کنگلو است قسمتی از ارگ قلعه دختر فارس است که در زمان ساسانیان احداث شده است .

مطلب دیگر اینکه دیوار شرقی در قسمت اتصال به ارگ با گذشت زمان آسیب دیده و شکاف برداشته است و در این شکاف ها اندودنمای بیرون ارگ به خوبی دیده می شود که ارگ را دور می زند و این احتمال را پیش می آورد که این دیوار برای بار دوم ساخته شده باشد زیرا پفت و بستی با دیوار بنای ارگ ندارد. دیوار طبقه دوم ارگ نیز شکاف برداشته و به سمت بیرون قلعه متمایل شده است و امکان سقوط آن می رود.

سیستم آب رسانی

در سطح قلعه هیچ اثری از احداث حوض یا آب انبار و نیز بازمانده ای از تنبوشه گذاری دیده نمی شود . فقط قسمتی از بدنه ای از ظرف خمره ای در این مکان یافته شد که احیاناً نمونه ای از ظروف نگهداری آب می باشد.

سفال های قلعه

به علت شیب محوطه قلعه و تخریب سطح سخره ای آن به مرور زمان ، در سطح قلعه سفال زیادی باقی نمانده است و شاید بتوان گفت که از شیب تند به عمق دره ریخته شده باشد.

تنها تعدادی از سفال قرمز رنگ مربوط به بدنه ظرف با تزیینات شانه ای و موجی بدست آمد . روی بدنه این سفال ها نوار های پهنی دیده می شود که با ابزار صیقل و داغ دار و نوعی تزیین نواری قرمز رنگ به وجود آمده است .

دو لبه ظرف سفالین نیز به دست آمد که یکی از آنها لبه ای ساده و متمایل به داخل دارد و ضخامت لبه پشت ماهی شده ظرف بیشتر از بدنه است . همچنین لبه او از ظرفی دیگر پیدا پیداشد که زاویه 90 درجه به بیرون دارد و انتهای آن کمی به طرف بالا متمایل است . قدمت تمام پاره سفال ها به دوره اسلامی باز می گردد و ضخامت بیشتر آن ها تا یک سانتیمتر می رسد. ظروف بزرگ تروضخیم تر احتمالاً جهت نگه داری آذوقه و آب مورد استفاده قرار می گرفت . بدنه یک خمره نیز به دست آمد که از بیرون تزیینات نامنظم شانه ای دارد و سطح داخلی آن با رسوبات و جرم ناشی از نگه داری مایعات به رنگ سفید درآمده است .

در مسیر شمالی ورود به قلعه و به فاصله 300 متری آن ، تعداد فراوانی تکه های سفال دیده می شود. تعداد زیاد پاره سفال های این محل گواه و نشان از مردمانی است که زمانی در جوار قلعه ساکن بودند و در مواقع خطر به داخل آن پناه می بردند.

در میان پاره سفال های قرمز، تکه های ظروف لعاب دار نیز به چشم می خورد. یک تکه لبه متصل به دسته یافت شد که به رنگ قرمز و فاقد لعاب است و دسته آن به شکل عمودی به ابتدای لبه متصل و لبه ظرف به شکل افقی به بیرون متمایل است .

لبه ای به شکل لبه ظروف اشکانی _ ساسانی به رنگ قهوه ای قرمز نیز یافت شد، که شیارهایی در بالای لبه پهن آن ایجاد شده است . داخل لبه و بیرون ظروف صیقلی شده است .

سفال های لعاب دار با رمین سفید و نقوش قهوه ای و سبز به شکل زنجیری و گیاهی نیز به دست آمد. این ظروف فقط از داخل لعاب داده شده اند. می توان گفت به اقتضای کاربرد آن ، هنرمند سفال گر فقط داخل ظروف را لعاب داده است .

پاره سفالی مربوط به پایه ظرف نیز دیده شد که هم از داخل و هم از بیرون لعاب سبز رنگ دارد.

قدمت این پاره سفال ها به قرون دوم تا هفتم هـ ق بر می گردد. در میان پاره سفال های پراکنده قطعه ای از لبه ظرفی بسیار ارزشمند یافت شد که از داخل لعاب کرم رنگ دارد و بر روی آن با خط کوفی کلمه الله نگاشته شده است . خط بین چهار نوار شکاری باریک محصور و خط و نوارها به رنگ قهوه ای سوخته است. پشت و لبه سفال به پهنای سه سانتی متر لعاب دارد. لعاب قهوه ای سوخته آن به شکل دایره ای در سر یک خط پهن ترسیم شده است . زیر این نقوش ، نواری به پهنای یک سانتی متر به رنگ سفید دیده می شود. قدمت این پاره سفال به قرن دوم (هـ . ق) باز می گردد.

قدمت قلعه

با توجه به وضعیت معماری و شناسایی سفال ها، می شود احتمال داد که این قلعه در دوره ساسانی یا اوایل عهد اسلامی، به تقلید از شیوه معماری دوره ساسانی بنا شده است . هر چند اثبات این مطلب نیاز به بررسی و کاوش بیشتر دارد.

نسخه ها

گنج نامه ها اکثرا روی سنگ است و بعد از آن به ترتیب روی پوست آهو و پوست گاو و گنج نامه های مهم که درباری بوده است بعد از سنگ بیشتر روی پوست کرگدن میباشد. ولی اکثر گنج نامه ها روی سنگ یشم حکاکی میشده است .
بیشتر نوشته های روی پوست را داغ میکردند و جوهر های مخصوصی بود که قابل شستشو بود و آب آنها را از بین

نمیبرد که اکثر نوشته های روی پوست با این جوهر نوشته می شده است. بعضی اوقات نوشته هایی رو میبینم روی

پوست که با خون نوشته شده است.

اکثر نوشته های روی پوست با خون گنج نامه یا نسخه نیست و بیشتر آنها دعا هست و جزو طلسمات محسوب میشود و

اکثرا با خون کفتر نوشته می شده است. پس این مورد رو اشتباه نکنیم.

پوستها در زمان خود دباغی میشدند و مواد مخصوصی مانند رزین و روغن به آنها میخورده است که عمر پوست رو بالا میبرده و مقاومت آن را بسیار زیاد میکرده. این پوستها اگر در جای مناسب نگهداری شوند تا پنج هزار سال عمر میکنند.

پوستها را اکثرا در جای خشک یا داخل نی نگهداری میکردند و دوسر آن را می بستند و هر چه به پوست هوای کمتری برخورد کند سالم تر میماند و عمر آن طولانی تر میشود. ولی باز هم مگویم که هشتاد درصد گنج نامه ها روی سنگ نوشته می شده است.

کتیبه میخی

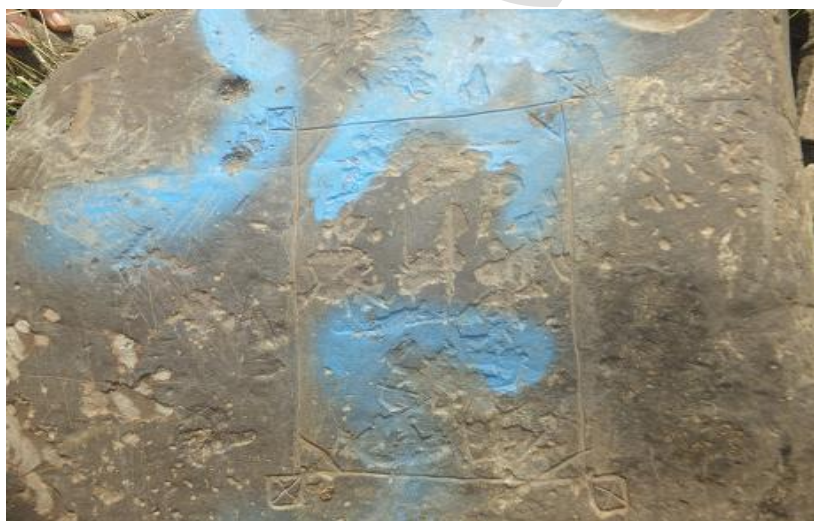

کتیبه اشکال

کتیبه سنگی

کوزه و پوست شجر ایستاده

شجر خوابیده : که اکثر دفینه های شجر خوابیده از قبل تخلیه شده و 80 % این سند ها فاقد اعتبارند

تلسمات

اگر بر روی دفینه طلسم مار موکل باشد هنگام کاویدن در محل 60 قاف را 240 مرتبه بخوانند آن طلسم ظاهر نگردد و اگر هم ظهور نماید هیچ آسیبی نتواند برساند

اگر بر روی دفینه طلسم رعد باشد هنگام کار 60 قاف را 270 الی 300 مرتبه بخوان باطل شود.

اگر بر روی دفینه طلسم ماهی باشد هنگام کار 60 قاف را 180 مرتبه بخوان باطل شود.

اگر بر روی دفینه طلسم آب باشد هنگام کاویدن آن 60 قاف را 70 مرتبه بخوانند باطل شود.

اگر بر روی دفینه طلسم افعی باشد هنگام عمل 60 قاف را 341 مرتبه بخوانند باطل شود.

اگر بر روی دفینه طلسم پرندگان باشد هنگام کار 60 قاف را 200 مرتبه خوانده باطل شود.

اگر بر روی دفینه طلسم آتش باشد هنگام کاویدن 60 قاف را 70 مرتبه بخوانند باطل شود.

اگر بر روی دفینه طلسم گاو باشد هنگام کاویدن 60 قاف را 310 مرتبه بخوانند باطل شود.

اگر بر روی دفینه طلسم سگ باشد هنگام کاویدن 60 قاف را 52 مرتبه بخوانند باطل شود.

اگر بر روی دفینه طلسم شیر باشد هنگام کاویدن 60 قاف را 240 مرتبه بخوانند باطل شود.

اگر بر روی دفینه طلسم اسب باشد هنگام کاویدن 60 قاف را 83 مرتبه بخوانند باطل شود.

اگر بر روی دفینه طلسم گاو باشد هنگام کاویدن 60 قاف را 310 مرتبه بخوانند باطل شود.

اگر بر روی دفینه طلسم اژدها باشد هنگام کاویدن 60 قاف را 8 مرتبه بخوانند باطل شود.

اگر بر روی دفینه طلسم جن و پری و شیاطین موکل باشند هنگام کاویدن 60 قاف را 100 مرتبه بخوانند محل را ترك کرده و خواهند رفت.

خواندن و داشتن و بیان کردن خواص آیات شصت قاف برای مومنین موجب برکت و ثبت ثواب بسیار در اعمال او خواهد بود و جهت رفع تمام بستگیها و دفع جمله دشمنان و بدیها بسیار بسیار موثر و مجرب است و آیات کریمه این است.

سورة مباركة بقره آية شريفة 246
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ أَلَمْ تَرَ إِلَى الْمَلَأِ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَى إِذْ قَالُوا لِنَبِيِّ لَهُمْ ائْتِنَا مِنْ آيَاتِ اللَّهِ فَآتَاهُ اللَّهُ مَا نَدَّ الْأَبْصَارُ لَمْ يَمْلِكُوا لَهَا وَاللَّهُ يَهْدِي الْقَوْمَ الْغَالِبِينَ فَتَوَلَّى سَائِرَ الْأُمَمِ إِذْ هِيَ أَصْحَابُ الْأَعْرَابِ مُقِيمُوا فِيهَا رَبَّنَا إِنَّا أَتَيْنَاكَ بِخَبْرٍ وَإِنَّا لَمُنَادُونَكَ وَإِنَّا بِكَ لَوَاعِدُونَ
سورة مباركة بقره آية شريفة 246
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ أَلَمْ تَرَ إِلَى الْمَلَأِ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَى إِذْ قَالُوا لِنَبِيِّ لَهُمْ ائْتِنَا مِنْ آيَاتِ اللَّهِ فَآتَاهُ اللَّهُ مَا نَدَّ الْأَبْصَارُ لَمْ يَمْلِكُوا لَهَا وَاللَّهُ يَهْدِي الْقَوْمَ الْغَالِبِينَ فَتَوَلَّى سَائِرَ الْأُمَمِ إِذْ هِيَ أَصْحَابُ الْأَعْرَابِ مُقِيمُوا فِيهَا رَبَّنَا إِنَّا أَتَيْنَاكَ بِخَبْرٍ وَإِنَّا لَمُنَادُونَكَ وَإِنَّا بِكَ لَوَاعِدُونَ

سورة مباركة آل عمران آية شريفة 181
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ فَعِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَاءُ سَنَكْتُمِبُ مَا قَالُوا وَتَلَّهْمُ الْأَنْبِيَاءُ بِغَيْرِ حَقٍّ وَتَقُولُ دُفُوعًا عَذَابِ الْحَرِيقِ
سورة مباركة آل عمران آية شريفة 181
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ فَعِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَاءُ سَنَكْتُمِبُ مَا قَالُوا وَتَلَّهْمُ الْأَنْبِيَاءُ بِغَيْرِ حَقٍّ وَتَقُولُ دُفُوعًا عَذَابِ الْحَرِيقِ

سورة مباركة نساء آية شريفة 77
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ لَوْ لَا أَخَّرْنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقَى وَلَا تُظْلَمُونَ فَتِيلًا
سورة مباركة نساء آية شريفة 77
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ لَوْ لَا أَخَّرْنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقَى وَلَا تُظْلَمُونَ فَتِيلًا

سورة مباركة المائدة آية شريفة 27
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ابْنَيْ آدَمَ بِالْحَقِّ إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتَقَبَّلَ مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْآخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ
سورة مباركة المائدة آية شريفة 27
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ابْنَيْ آدَمَ بِالْحَقِّ إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتَقَبَّلَ مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْآخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ

سورة مباركة الرعد آية شريفة 16
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ قُلْ أَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الضُّلُمَاتُ وَالنُّورُ أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ
سورة مباركة الرعد آية شريفة 16
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ قُلْ أَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الضُّلُمَاتُ وَالنُّورُ أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ

سورة مباركة المزمل آية شريفة 20
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَى مِنْ ثُلُثِي اللَّيْلِ وَنِصْفَهُ وَ ثُلُثَهُ وَ طَائِفَةٌ مِّنَ الَّذِينَ مَعَكَ وَاللَّهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ عَلِمَ أَنْ لَنْ تُحْصِيَهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرَأُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ عَلِمَ أَنْ سَيَكُونُ مِنْكُمْ مَرْضَى وَ آخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِيهَا الْأَرْضَ يَبْتَغُونَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَ آخَرُونَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَاقْرَأُوا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ وَ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَ آتُوا الزَّكَاةَ وَ اقْرَأُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا وَ مَا تَقَدَّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ وَأَعْظَمُ أَجْرًا وَ اسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ
سورة مباركة المزمل آية شريفة 20
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَى مِنْ ثُلُثِي اللَّيْلِ وَ نِصْفَهُ وَ ثُلُثَهُ وَ طَائِفَةٌ مِّنَ الَّذِينَ مَعَكَ وَاللَّهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ عَلِمَ أَنْ لَنْ تُحْصِيَهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرَأُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ عَلِمَ أَنْ سَيَكُونُ مِنْكُمْ مَرْضَى وَ آخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِيهَا الْأَرْضَ يَبْتَغُونَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَ آخَرُونَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَاقْرَأُوا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ وَ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَ آتُوا الزَّكَاةَ وَ اقْرَأُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا وَ مَا تَقَدَّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ وَأَعْظَمُ أَجْرًا وَ اسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

تله ها

با توجه به اینکه بسیاری از دوستان کار جستجو و تجسس را در دل صخره ها و بیابان ها انجام می دهند بر خود لازم دیدیم برای حفظ جان و سلامتی دوستان و یا افرادی که در این مناطق زندگی می کنند در اینجا این مبحث را بیان کنم از آنجا که به احتمال زیاد خیلی از این تله ها به مرور زمان از کار افتاده باشد ولی خیلی از آن ها به قوت خود پایدار است و

هر سال در گوشه و کنار جهان خبر کسانی که در این تله ها گرفتار می شوند به گوش می رسد . چیزی که در اینجا باید به آن تاکید کنم این است که این تله ها مختص کشور ما نیست و نمونه های آن در کشور های مختلف دیده شده است . در ابتدا یکی از سمبل های خطر که از گذشتگان به ما ارث مانده و در آن پدران ما خطر ها را به ما گوش زد کرده اند در اینجا می آورم .

قلب یا دل سمبل دل در بعضی از تعابیر به معنای طلا آمده قلب به صورت کامل و یا به صورت مختلف شکسته آمده است که در زیرانواع شکل و تعابیر آن آمده است .

دلی که گوشه ای از آن ترک برداشته می تواند برای ما پیغام های مختلفی داشته باشد یکی از آن ها به معنی مرگ آمده که اگر به آن توجه نشود می تواند برای ما مخاطره انگیز باشد .

قلبی که شکل رعد بر روی آن باشد در سمتی که رعد اشاره می کند برای ما خطر وجود دارد و در هنگام کار در آن نقطه باید مواظب باشیم .

قلبی که قسمت پایین آن جدا شده . مفهوم آن این است که سمتی که نوک قلب برای ما نشان می دهد خطری وجود دارد که این خطر برای ما به شکل محسوس و قابل دیدن است .

قلبی که از وسط نصف شده . وجود خطر در فاصله ی نزدیک را برای ما نشان می دهد فقط مسیر آن را مشخص نمی کند .

در مجموع این خطرات می تواند افتادن از جای بلند - افتادن سنگ و صخره بر روی شما - سمی بودن هوا و آب - مار و عقرب سمی - و پاشیدن زهر بر روی زیر خاکی می تواند باشد .

تصویر اول (درپایین) که در ورودی تونل ها زده می شود و معمولا در ورودی این مدل تونل ها سمبل های خطر نیز دیده می شود این مدل تله ها به در ورودی بسته شده و در هنگام ورود به آن سنگ هایی که در بالای قرار دارد کار کلید را انجام می دهند از جای خود تکان می خورند و پشت سر آن سنگ بالایی و شنی که در بالای آن قرار دارد بر ورودی تونل می ریزد و راه را سد می کند .

تله ی که با کمک شن و ماسه کار می کند . این تله با فشرده شدن شن و ماسه در زیر صخره ی ایستاده ی بلند صورت می گیرد . این مدل تله ها در صورت ظاهر به تله شباهت ندارد و در دید نخست صخره ای ایستاده است که در جلو آن یک در و یا صندوقی گذاشته شده است هر موقع دسته ی این صندوق برگردانده شود شن و ماسه ی که در پشت صندوق

فشرده شده شروع به ریزش به داخل و یا فضای خالی ایجاد شده در پشت صندوق می کند و زیر صخره بزرگ خالی می شود و می ریزد. حال این سوال پیش می آید اگر شما به این مدل صندوق در موقع جستجو کردن برخورد کردید آن را جستجو می کنید و یا بی خیال می شوید و از کنار آن می گذرید. در اکثر مواقع در اثر هیجان مستقیماً به طرف صندوق رفته و شروع به جستجوی آن می کنند. و به تله بودن آن بی تفاوت می شوند.
باید اولین کاری که کنید از خود بپرسید که؟

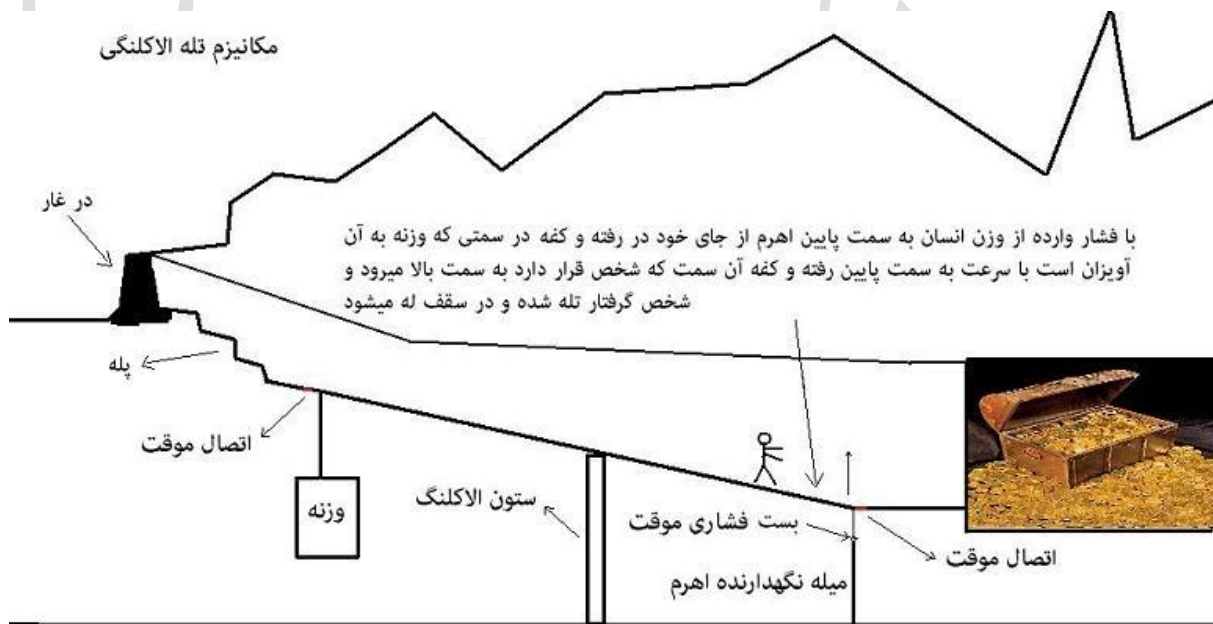
آیا برای جستجوی داخل صندوق باید در آن را باز کرد؟

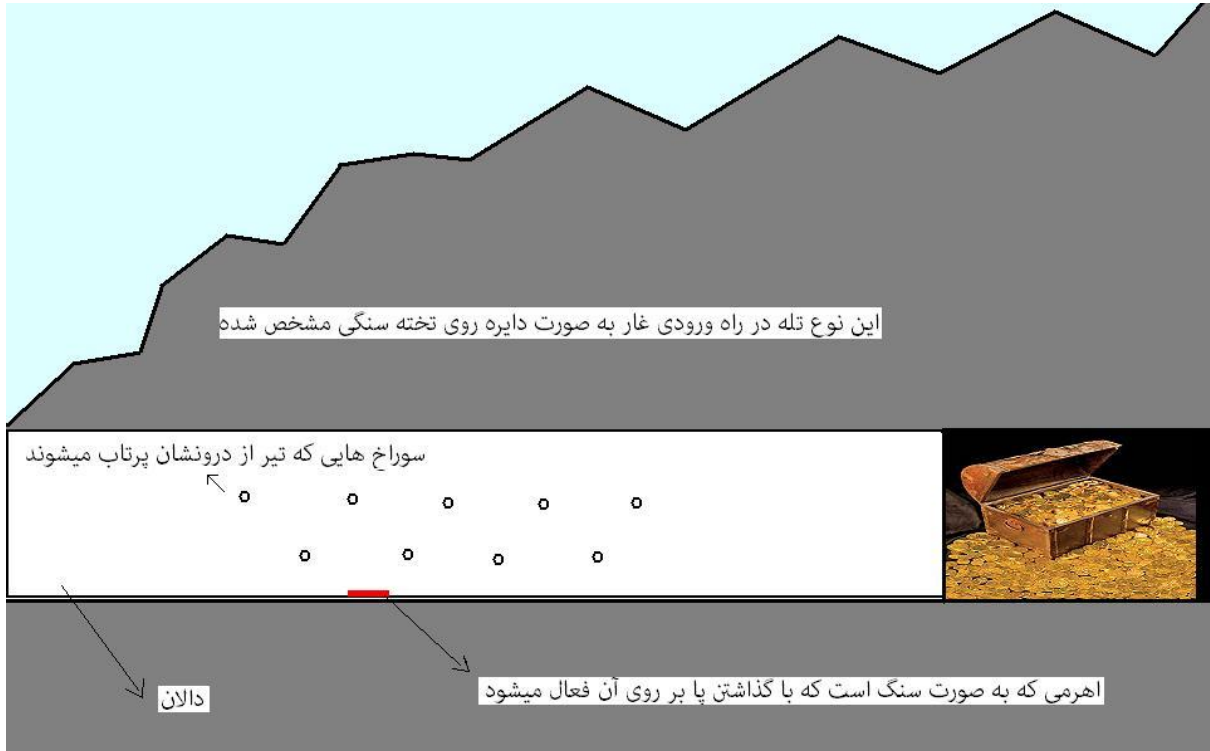
آن کسانی که این دغینه را می خواستند مخفی کنند آیا آن را در زیر این صخره در یک صندوق به راحتی ول می کردند؟

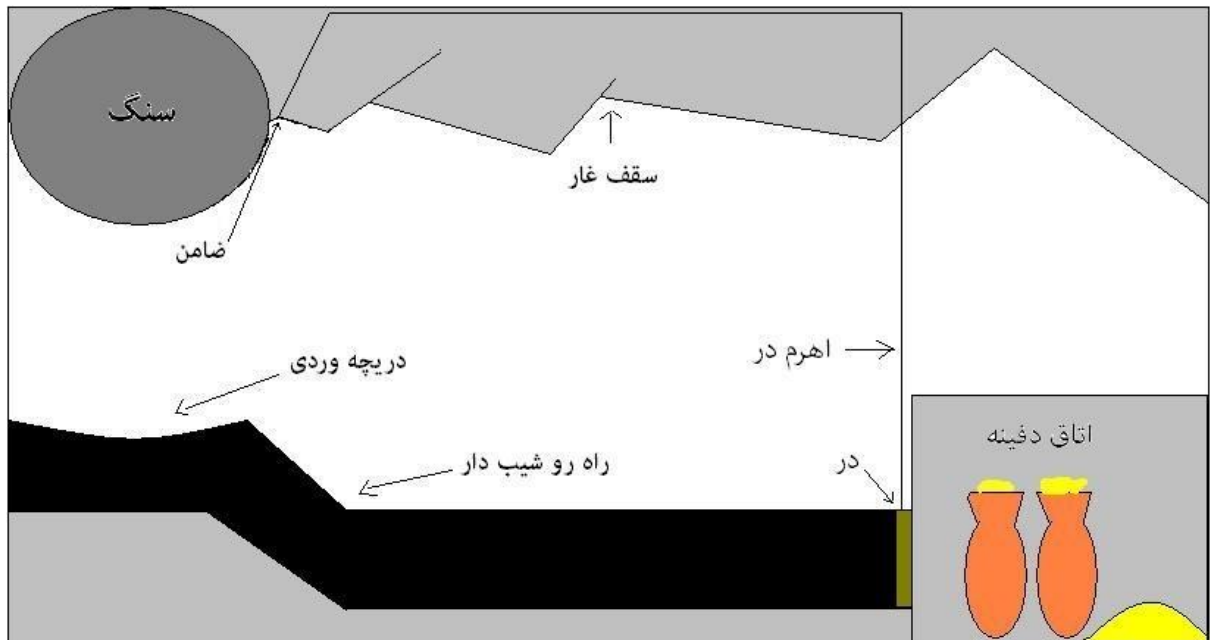
آیا تله ی که پیدا کرده ایم به صورت دست نخورده رها کنیم؟ تا یکی که فرد دیگری که به این تله ها وارد نیست در آن گرفتار شود؟

تله های زمینی

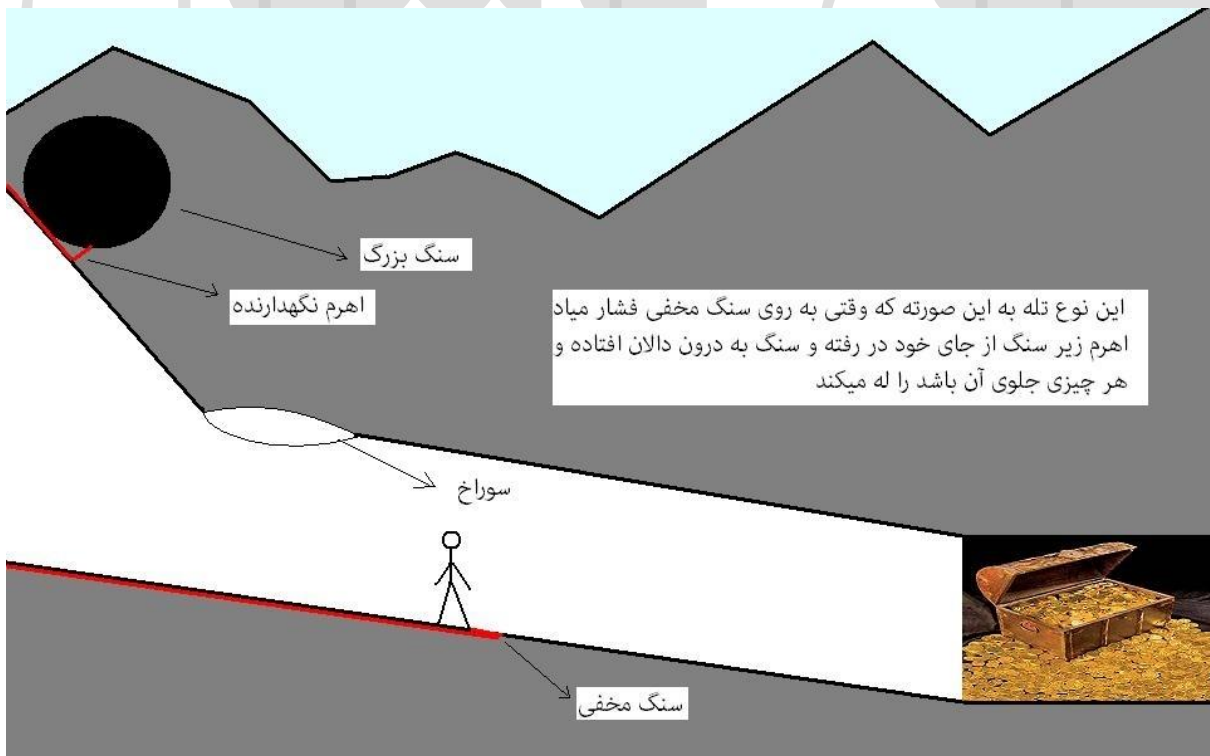
چگونگی کار کردن این تله بسیار ساده است و با فشار بر یک طرف تله ی زمینی تعادل آن به هم می خورد و می ریزد معمولاً این تله با وزن بالای 45 کیلویی به کار می افتد. معمولاً سمبل های که دلیل بر وجود این تله است در روی دیوار می توان پیدا کرد و این سمبل ها در نزدیکی تله دیده می شود. تله های زمینی جوری مستور می شوند که قابل دیدن نباشند و شیپارهای بینابینی فقط در صورتی آشکار می شود که با دقت به آن نگاه شود. این مدل تله ها در تمام دنیا دیده شده است.

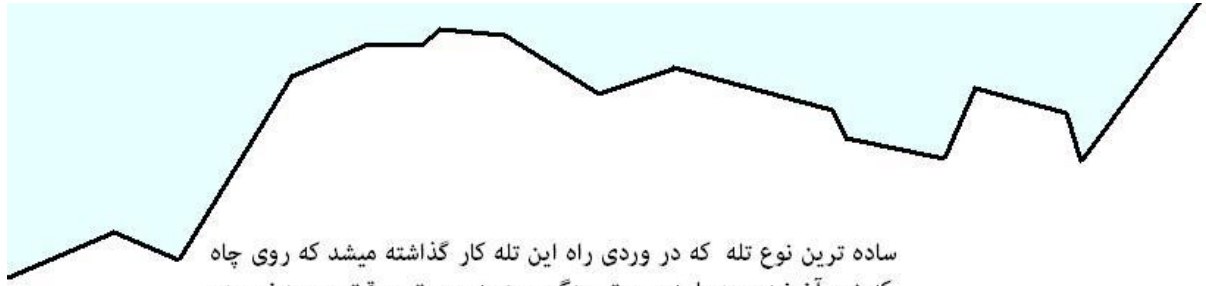

در ورودی این نوع غارها در قسمت بالای سقف سنگی بزرگی را قرار میدادند که با ورود شخص به دالان و با باز کردن در اتاق دفینه اهرم نگهدارنده سنگ کنار رفته و سنگ راه ورود را مسدود کرده و شخص درون دالان زنده به گور میشود

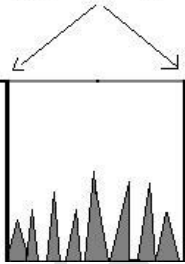

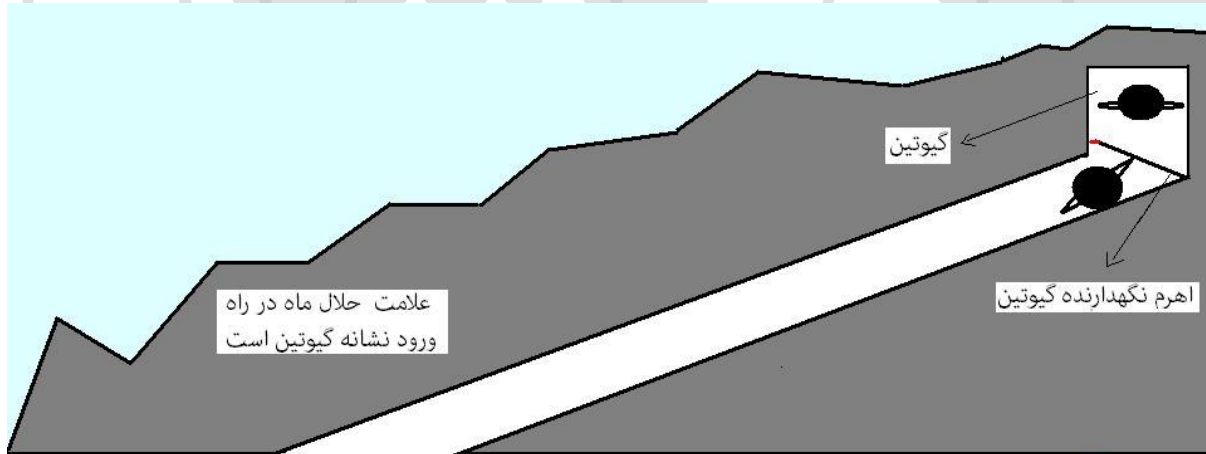
ساده ترین نوع تله که در وردی راه این تله کار گذاشته میشد که روی چاه که زیر آن نیزه بود را به صورت سنگ چین به صورت موقت میچیدن و هر کس که وارد دالان میشد و روی آن قدم میگذازد سنگ ها نشست کرده و شخص به ته چاه سقوط کرده و درون نیزه ها تلف میشود

محوطه سنگ چین

تله چاه پر از نیزه

سنگی که با فشار در روی آن اهرم را از بست آزاد کرده و کیوتین را در شیب رها کرده و با سرعت به سمت جلو پرتاب میکند

درختان

در ایران انواع مختلف درخت وجود دارد در گذشته درختانی که عمر طولانی داشتند برای نشانه استفاده میشدند و در بیشتر جاهایی که اموال گذاشته می شد درختی هم کاشته می شد که بعدها پیدا کردن جا راحت باشد. درختانی که بیشتر برای اینکار استفاده می شد به ترتیب زیر میباشد:

بوته گز که در حدود شش هزار سال عمر میکند و دفینه را معمولا 15 قدم از درخت به سمت طلوع خورشید و در مترات تقریبی 5 الی 7 متری مدفون میکردند

درخت سرو که در حال حاضر چهار هزار ساله آن وجود دارد و معمولا کنار این درخت چشمه ای وجود دارد که دفینه در زیر یک قسمت از چشمه به صورت مهر و موم پنهان است

درخت داغداغان که در حال حاضر چهار هزار و پانصد ساله آن هست همانطور که تو عکس مشاهده میکنید در قسمت جلوی درخت رو به طلوع خورشید تل کوچکی وجود دارد که دفینه در زیر تل وجود دارد البته متر از این نوع تل ها متفاوت است و همیشه متر از دقیق و یا تقریبی برای آن معلوم کرد همه چیز به نوع آثار بستگی دارد

درخت آزاد که دو هزار سال عمر میکند و در جنگلهای شمالی ایران به وفور یافت می شود. این درخت بیشتر در زمان اسلامی مورد کاربرد قرار گرفت و معمولاً در کنار شمع سوز ها و قبرستان های اسلامی فراوان است اگر در کنار شمع سوز قرار داشته باشد شما باید یک قدمو نیم از شمع سوز به سمت قبله قدم بردارید و مترائز دفينه در این مورد ها معمولاً از 2.5 بیشتر تجاوز نمیکنه ولی اگر در قبرستان ها مشاهده کردید معمولاً به صورت سه تایی یافت می شود که هر 3 تا دور یک تل خاکی متوسط را احاطه کرده اند و مترائز کار در این نوع تل ها بالاست و در حدود 8 الی 10 متر از وسط تل به پایین می شود

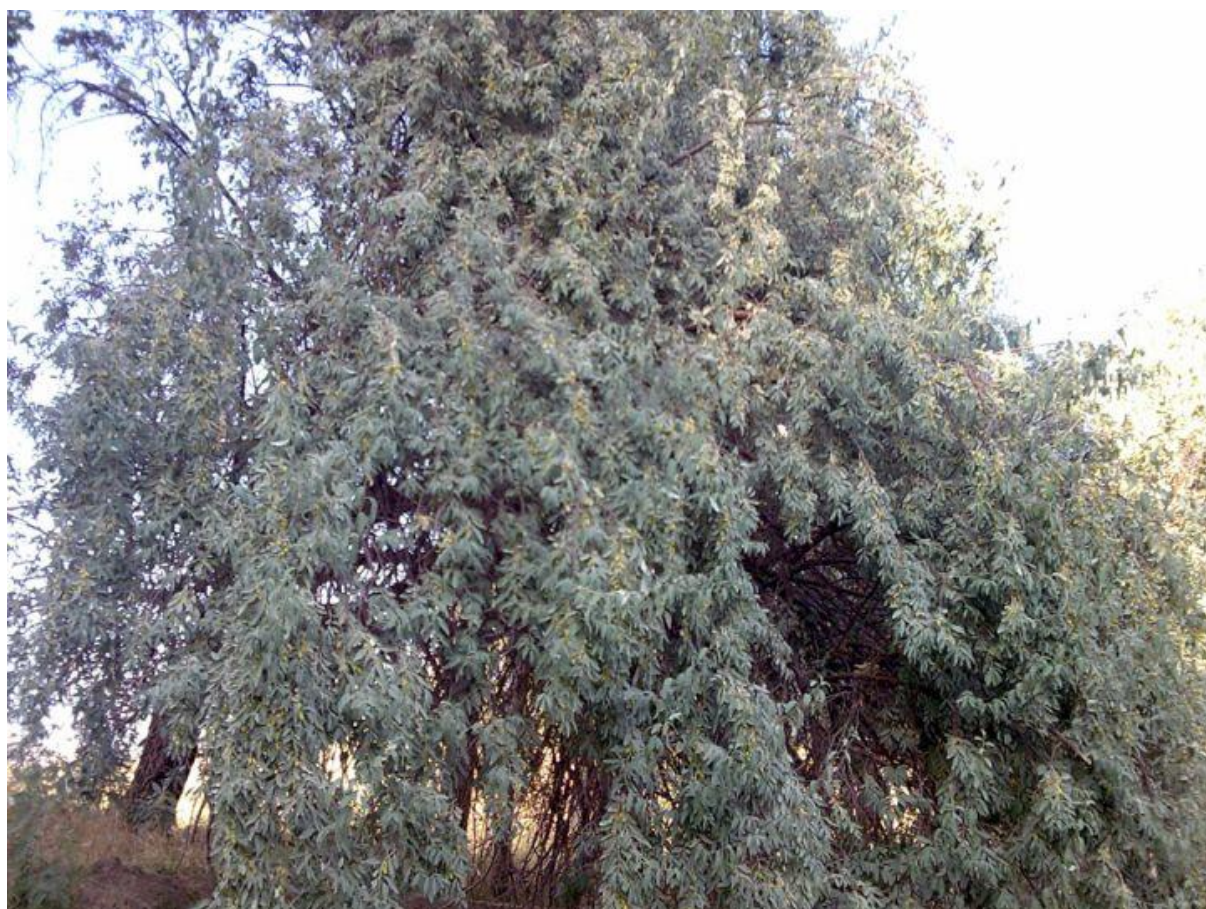
درخت چنار که حدود 4000 سال عمر میکند و پس از آن هر سال يك بار خود کشی میکند و خود را میسوزاند تا از بین برود که این خود سوزی هم چندین سال طول میکشد. مانند درخت چنار امامزاده صالح که حدود نهصد سال قدمت دارد. و معمولاً قبری در کنار این درخت دفن میکردند که داخل قبر اموال شخص همراهش دفن میشد.

درخت نارون حدود پانصد سال عمر میکند معمولا برای علامت گذاری دفینه های کوچک و شخصی از این درخت به عنوان نماد استفاده می شد و 1 متر جلوی درخت به سمت قبله یا بیت المقدس ولی خیلی کم از این درخت به عنوان نماد بکار میرفت و درخت سنجد هم همینطور

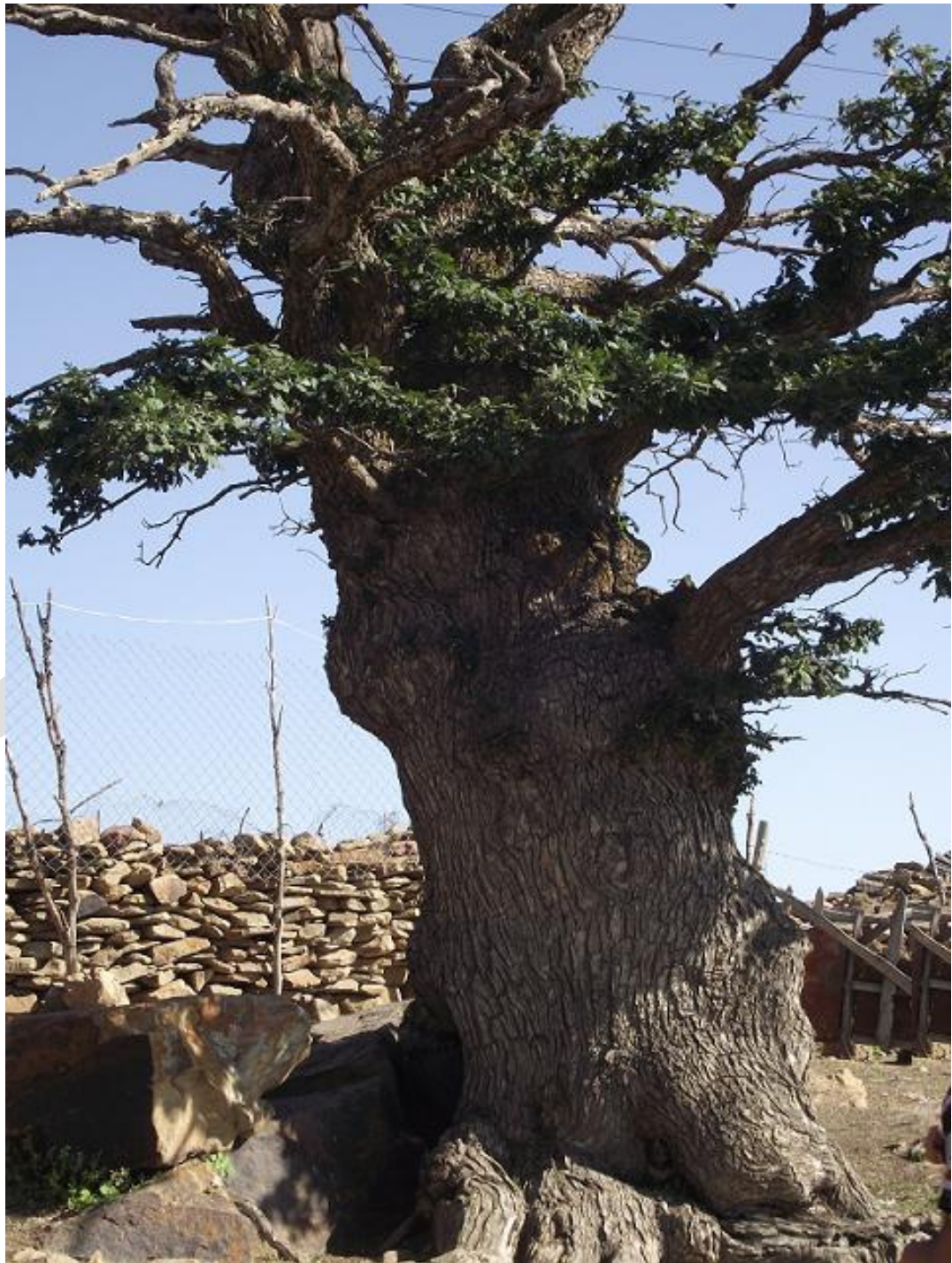
درخت سنجد نیز حدود پانصد سال عمر میکند

درخت سنجد

درخت موزی

این درخت یکی از درختانی است که خیلی در دفن اموال از آن استفاده می‌شده و دفینه های نفیسی در نزدیکی و زیر خود درخت دفن می‌شود. مخصوصا برای سفید خانه ها از این درخت به عنوان علامت گذاری و گاهی اوقات هم برای قبرهای های مهم و خمره ها که در زیر خود درخت دفن می‌شود در مواقعی که نشان قبر است در کنار خود درخت یا 10 متر اون طرف تر نماد سنگ کاسه گذاشته می‌شود. که در جلوی درخت به سمت طلوع خورشید 7 الی 8 متر جلوتر قبر به صورتی که قابل تشخیص نباشه گذاشته می‌شود

درختهایی با عمر طولانی اکثراً نشانه بار است و بار هر کدام از آنها با دیگری متفاوت است به فرض اموالی که در نزدیکی بوته گز یافت میشود با اموالی که در کنار سرو یافت میشود همیشه متفاوت بوده است.

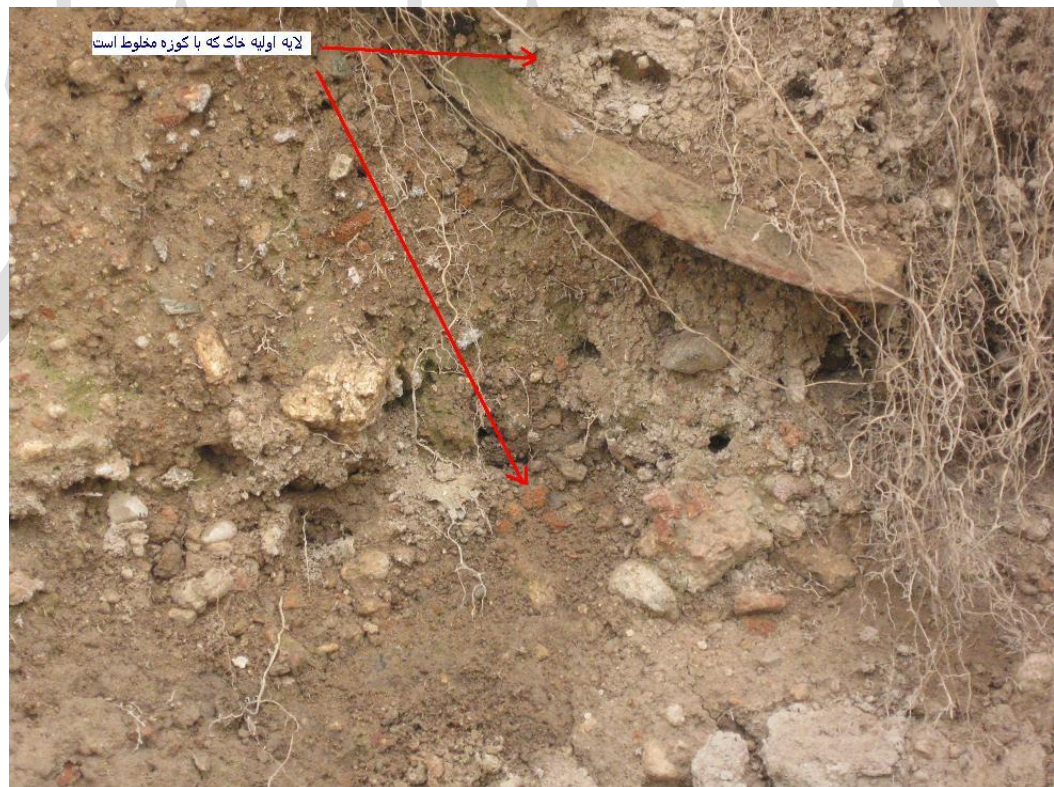
لایه شناسی خاک

ترتیب چیدمان خاک جهت مخفی سازی دفینه

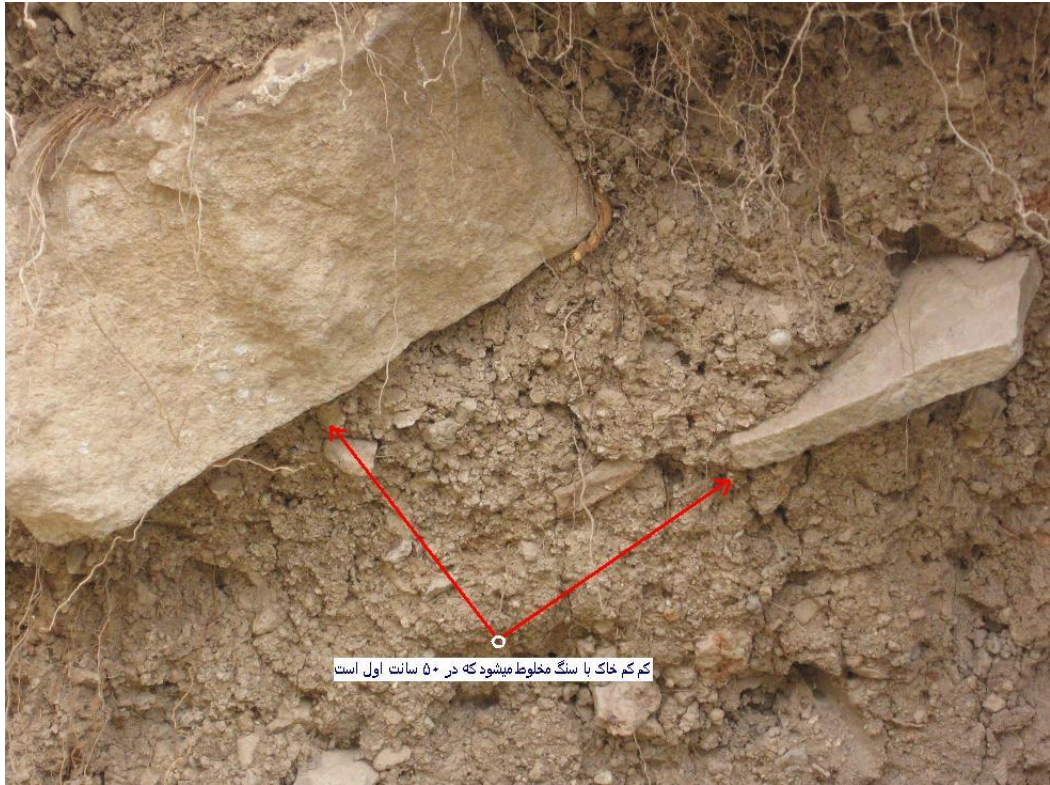
لایه اول کوزه شکسته : در اکثر مکانها از اولین آثاری که برای شروع کار از آن استفاده می شد کوزه شکسته بود این لایه نشان دهنده درست بودن راه و شروع کار ماست از کوزه هم به عنوان علامت هم به عنوان استحکام خاک استفاده میشود و باعث میشود که خاک را به هم گره بزند و کار کردن و حفاری در آن قسمت سخت بشود این لایه تا 2 متر اول خودش را نشان میدهد البته در 50 سانت دوم مخلوط سنگ هم با آن است که کاملاً استحکام را بالا میبرد

خاک پخته همراه با کوزه خورده در قسمت سطحی

لایه اولیه خاک که با کوزه مخلوط است

کم کم خاک با سنگ مخلوط میشود که در ۵۰ سانت اول است

خاک رس

این لایه معمولاً مکانهای رطوبتی استفاده میشود که معمولاً بعد از این لایه ماسه بادی هم با آن مخلوط است

خاک پخته

این لایه همان خاک رس است که برای اینکه در بعد از رطوبت زمین جلوگیری شود خاک رس را در آن محل پخش میکردند و روی آن چوب میریختند و چوبها را آتش میزدند و خاک رس که زیر این چوبها میسوخت تبدیل به خاک پخته میشد و از رطوبت خاک جلوگیری میکرد که در عکس بالا مشاهده می کنید

سنگ چین

این لایه برای استحکام و جلوگیری از ریزش خاک سطح بالایی به زیر کار بود که اصل بنا روی آن سوار بود و اگر متر از بار زیاد باشد به صورت هر 3 متر یک یا دو ردیف سنگ چین وجود دارد

آجر

معمولا بعد از سنگ چین آجر چین شروع می شود البته در بعضی مکانها بعد از سنگ چین آثار خود را به شکل کوزه خالی یا آهک مشخص میکند

این لایه در متر ۳ متری
خودش را نشان میدهد و اگر
دقت کنید کوزه بزرگ که در
قسمت کوزه ها شرح داده
بودم به صورت تو خالی
قرار میدادند تا شخص را
گمراه کند. خاک کل مسیر
که حفاری انجام میشود
کاملاً پخته است و بعد از
سنگ چین این لایه نمایان می
شود. باید احتیاط کرد چون
خود خاک پخته کاملاً
چسبندگی خود را از دست
داده و سست است و
سنگهایی که در آن به
صورت سنگ چین نصب
هستند شل هستند و اگر
حفاری به صورت اشتباه
انجام شود روی سر ما
نشست می کند و خود این
خاک حکم تله را دارد.

زغال :

این لایه بعد از آجر یا زیر کوزه ها قرار می‌گرفت تا رطوبت را به صورت کامل به خود جذب کند و معمولاً کلفتی این لایه از 7 تا 10 سانت است ولی این نکته نباید فراموش بشود اگر این لایه به صورت پخشی و عمودی باشد نشان دهنده نیست و احتمال دارد کوره زغال پزی و ... باشد ولی اگر به صورت افقی و به کلفتی اندازه مورد نظر باشد همیشه روی آن حساب کرد . خیلی از دوستان این لایه را با لایه ریشه درختان اشتباه می‌گیرند دوستان ریشه درختان هم بعد از مدتی به شکل سیاه و شبیه به زغال میشود ولی با این تفاوت که زغال درشت و لایه ای کلفت را تشکیل میدهد و خشک است ولی ریشه به صورت پراکنده و نم دار است پس خیلی دقت کنید دوستان زیادی به این مشکل خوردن و به اشتباه زمین را به مقدار زیادی حفر کردن به این امید که زغال دیدن ولی به هیچ چیز دست نیافتند و دست از پا دراز تر راهی خانه شدن

اهک :

این لایه از رسوب تشکیل شده و معمولاً آهک به صورت سفیده سفید نیست و مایل به رنگ نخودی است که در زیر زغال استفاده می‌شد و از نشست بنا تا حدی جلوگیری میکرد و هم کاربرد این را داشت که تا حدی مثل ساروج از لایه زیری محافظت کنه و درسته که شکوندنش مثل ساروج سخت نبود ولی به هر حال یک مانع به حساب می‌آمد

ساروج : این لایه یکی از مهم‌ترین لایه‌ها به شمار می‌آید و معمولاً در پایان کار از آن استفاده میشد و برای مهر و موم کردن در دالان یا ساخت اتاقک‌های ساروجی در ابعادهای مختلف بکار میرفت و یا دفرینه را در درون اتاقک می‌گذاشتند و با ساروج پلمپ میکردند یا جلوی در ورودی را با آن پلمپ میکردند البته در بعضی مکانها بعد از آهک باز یک لایه کلفت که شاید به کلفتی 40 سانت هم میرسید از خاک استفاده میکردند و بعد ساروج میکردند که این روش در ایران زیاد یافت میشه

در قسمت کوهستانی خاک به صورت سنگ و کلوخ است و دارای رگه های سفید در دیواره چون خود آن قسمت دارای آب هوایی خشک بوده دیگر نیازی به زغال و خاک رس ندارد و بعد از حفر دالان و گذاشتن دُفینه در جای مورد نظر سپس بعد از خروج راه خروجی را با خود همان سنگها پر میکردند و فقط لایه پایین که سنگها روی آن قرار میگرفت را ساروج میکردند تا سنگها به درون حفره نشست نکنند

ساروج به قطر ۴۰ سانت

